

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNS ÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az örült parlament.

Budapest, június 8.

(V) Ausztriában csakugyan rohamosan fejlődnek az események. Rohamosan, semmint a legvérmesebb fantázia is képzelhette volna. Ha tegnap még tulzásszámba mehetett a diagnózisunk, hogy a csehek obstrukciója mögött a cseh közjogi forradalom lappang, ma már ez a vélemény messze elmarad a pörére vetkezett valóság mögött. Ma már nincs többé szó lappangó forradalomról. A csehek revolúciója ezen a mai napon nyíltan kitört, még pedig nem Prága utcáin, hanem ott, ahol akár a legóvatosabban is jelentkeznie hallatlan vakmerőség: Ausztria németajku és németérszű fővárosában, annak is kellő közepén, tőzsomszedságában a Burgnak, — a birodalmi tanács képviselőházának termében.

Ma este óta a bécsi parlamentben a forradalmi téboly ulti legvadabb orgiái. A csehek — eldobva maguktól minden feszélyező tekintet — órák óta pokoli macskazenét rendeznek ott az osztrák állameszmének. Döngetik s zuzzák a padokat, sipolnak, dobolnak, furulyáznak, harangoznak s bömbölnek. Ezzel a muzsikával kísérik a maguk obstrukcióját, amely abból áll, hogy — házszabályszerű jogaikkal élve — egyre-másra felolvasztatják a jegyzőkkal az általuk ezerszámra beterjesztett petíciókat. Ime, ezt a feleletet adják ok a jobboldal széthullására. Elpártolt fegyverbarátaikat pótolják a maguk viharzó zsvájával. Állatseregletté változtatják át a törvényhozás gyülekezetét. Hallatlan eset, hogy egy művelt állam parlamentje az indiai dsunglikhoz váljék hasonlatossá, ahol minden fajtájú vadbestiák ordítanak, bőgnek, vonitnak, harsognak. S még hallatlanabb, hogy ezt a forradalmi támadást a csehek nem otthon, ahol a tömegek rokonérzése

megvédné küzdelmüket, hanem Bécsben cselekszik meg, Bécsben, ahol az utca százezrei bármely pillanatban rájuk törhetnek s véres megtorlást vehet rajtuk az izgató események által felkorbácsoló népharag. Szinte vérfagyasztó ez a vakmerősége a tegnaptól mára akuttá lett forradalomnak. S olyan hőfokáról tanuskodik a cseh nép zendülő szenvedélyének, amely kizárja a kiengesztelésnek minden lehetőségét s elethalálra szóló követel az osztrák államegység s a csehek nemzeti indulata közt.

Ennek a végzetes harcnak a kezdete tombol ma este óta a bécsi parlamentben. Ellenfelekül ebben a viadalban Ausztria és a cseh nép áll egymással szemközt. Valamelyiküknek ott kell hagyania a foga fehéret. A parlament munkaképességének keskeny dobogóján holtan kell elterülnie vagy az osztrák állameszmének, vagy az ellene fellázadt cseh forradalomnak. Körber miniszterelnök rábirta az államhü pártokat, hogy a Ház permanenciában maradjon ma délutántól — akár rogyásig: hátha letörök közben a csehek energiája. Cseh részről megindult erre a vad zenebona. Éjfél tájt, mikor e sorokat írjuk, a macskazene még tart, de már pofozkodással tartkita. Reggelig mi lesz, a jó isten a megmondhatója. Elgondolni is iszonyu a fenyegető eshetőségeket. Kerülhet még sora a vérontásnak is, sőt az sincs kizárva, hogy a különben lomha lelkű bécsi népben mégis felforr a német vér és valamely módon az utca is belekeveredik a küzdelembe. Ám ne következék bár be egyike sem ezeknek a komor lehetőségeknek, a helyzet még akkor is eléggé kétségbejött marad. A legkedvezőbb eset az volna, ha a cseheknek megrogyna az erejük s fizikai kimerültség miatt ott hagyják a csatateret. Akkor aztán magukra maradnának az államhü pártok s hamarosan elhatározhatnák a házszabályok

módosítását. De vajjon lehet-e olyan módon megszigorítani a Ház tanácskozási rendjét, hogy a hatvanöt főnyi cseh csoport obstrukciós daca ne tudjon a parlament dologtevése elé új akadályokat gördíteni? S föltéve az ily szigorítás lehetőségét, vajjon elképzelhető-e, hogy a Bécsben levert cseh képviselők belenyugszanak majd kudarcukba? Vajjon nem fogják-e a forradalmat szűkebb hazájukba átültetni, ahol a tömeg velük tart és elmegy velük egészen a poklok fenekére?

És mind a mellett azt kell mégis mondanunk, hogy ez az állapot feltétlenül jobb az eddiginél. Idáig bujkáló nyavalya emésztette Ausztriát, s e kórságnak nem lehetett sem a természetét, sem a mértékét megállapítani. Most már legalább *őszinte* a helyzet. A politikai tényezők elhelyezkedéséből kivessztett a hipokrizis: a cseh forradalom szint vallott, Ausztria pedig világosan tudja, kiknek az oltalmára számíthat e forradalom ellenében. Körbernek elvitázhatatlan érdeme marad, hogy ezt a tisztá helyzetet létrehozta. Taaffe óta vaksággal volt megterve az osztrák politika. Nem látta be, hogy a legotrombább képtelenségre vállalkozott, mikor a federalisztikus hajlandóságu szlávok kezére játszva át a hegemoniát, a német elem keserű zuglódásával akarta megerősíteni az osztrák államiságnak egységes voltát. S nem akarta megérteni, hogy mesterségesen növesztvén a szlávok hatalmi pozícióját, ugyancsak növeszti a csehek közjogi becsvágyát is. Szinte elhül az emberben a vér, ha elgondolja, hogy ő felségének alkotmányos tanácsadói közt még csak hónapokkal ezelőtt is ugyanannak az ifju-cseh pártnak a képviselői rendelkeztek a legnagyobb súlylyal, amely ma nyíltan lobogtatja a szláv forradalom zászlaját az osztrák állameszme ellen. A cseh keckére bízták rá az osztrák káposztát husz esztendőn keresztül. S most megdöbbennek, hogy

TÁRCA.

A szabadsághős.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Papp Dániel.

SARLAY ur, levéltárnok.

HINEK, szolga.

KÉCSKEY, segédlevéltárnok.

SARLAY ur, a levéltárnok. (Az íróasztalánál ül, egy homályos üvegfallal és zöld ablakfüggönyökkel elkerített fülkében. Tiszteletreméltó öreges férfiú, szürke, sugárkévéhez hasonló körszakállal, amelyben lehetetlen fölfedezni két egyforma színű szálát. Az egész, úgy látszik, kronológián van elrendezve, mint a levéltárak. Itt egy csomó ősz szál, az áll alatt egy kisebb vöröses folt, az arccsontok táján sötétbarna területek az ifjkorból. Sarlay ur rendkívül izgatott. A madridi levéltár égése óta nem látunk ilyen izgatott levéltárnokot. Egy kibontott iv miniszterpapiros hever előtte, úgy látszik, valami kérvény. Sarlay ur összeráncoll szemöldökkel, komoran nézi a szöveget, mintha abban valami ijesztő adat foglaltatnék; például, hogy az okmányokat eszentul ismét embercsontba fogják kötni, mint a régi bizánci bibliákat, vagy más efféle. Az ujjainál a kezében hevesen dobol, majd hirtelen elhatározással hátraveti magát a székre s beküldi a szolgát.) Hinek!

HINEK, a levéltári szolga. (Vézna kis ember, teljesen befejezett csontfejlődéssel, kivéve a kezét. Ez, különösen a balkeze, egyre nagyobb térfogatot nyer s husz év múlva valószínűleg le lehet majd vele takarni egy iskolai térképet. A szokatlan tinemény onnan van, hogy Hinek állandóan három-négy iratcsomót szoron-

gat a tenyerében. Ennek néha érthető okai vannak, mert a levéltárlátogatók számára a pergamének le kell szedni a polcról, de az eset legtöbbször megmagyarázhatatlan. Hinek a csomagokat akkor is a kezében tartja, midőn sűrű, vagy fű, vagy ehhez hasonló dolgot végez. Most is egy csomó királyi adománylevel van a kezében és több függő pecsét. A könyökével csöndesen benyomja a rugóra járó ajtót s megáll az üvegfalnál.)

SARLAY. (Hevesen.) Kécskey urat kérem!

HINEK: Kécskey urat?!... (Ugy tetszik, mintha egy pillanatra gondolkodnék, de a látszat ebben az esetben is csal. Hineknek sejtelme sincs róla, hogy a körülötte élő tisztviselőket hogy hívják. Ismeri Robert Károlyt, Janus Pannoniust és Dévai Bíró Mátyást, de azon nevek iránt, amelyek nem fordulnak elő az okmánykatalógusban, abszolút nincs érke. Pusztán a körülmények találkozásából következteti hát, hogy valószínűleg valamelyik tisztviselőről van szó. Hangja mindazonáltal tétovázó.) Az allevéltárnok urat?

SARLAY. (Bosszúsán.) Kécskey ur segédlevéltárnok, nem allevéltárnok... Az új segédlevéltárnok, a második emeleten. (Hinek alázatosan kocszog az ajtón.) Magának is az a szerencsése, hogy a fásékilusok címét jobban meg tudja jegyezni, mint az emberekét. (Szünet. Sarlay ur előveszi a Centralblatt für Archiwskunde legújabb füzetét s türelmetlenül csapkodja vele az asztalt.)

KÉCSKEY, segédlevéltárnok. (Csöndesen kopogtat, s midőn belép, a szebekendőt a szája elé tartja. Első pillanathon látni rajta, hogy köhögést óhajt szimulálni, de kísérlete egyike a legserencsétlenebbeknek. Nagyon sokoldalú ember lehet, de köhögni nem tud. Midőn először köhönt, az erőltetés oly balul üt ki, hogy mindenki azt a benyomást nyeri, mintha itt valaki kacagott volna. Fokozza ezt a benyomást a Kécskey ur külső megjelensége. A segédlevéltárnok viruló külsejű

férfiu; rőzsás, telt arca van, kurtára nyírt szakála s dus fekete haja, amelyet szelíd ezüst szálak vegyitnek. A negyvenedik évéhez közeledik. Állandóan csipetűt hord, mert kollégái azt szokták mondani, hogy ha leteszi a csipetűt, arckifejezésében sok van a rókából, s ezzel inkább a ravaszságát akarják jellemelni, mint az okosságát. Megjegyzendő, hogy Kécskey kollégái alig értek értenők, mert ő maga is régi író és költő s csak rövid idő óta segédlevéltárnok. Egyáltalában, évek óta mindig tisztviselő valahol; csudálatos furfangal tud menekülni az éhenhalástól.) Méltóztatik?

SARLAY. Igen, igen. (A miniszterpapirosra mutat.) Ön itt szabadságot kér, Kécskey ur.

KÉCSKEY. (Köhöcsel.) Egészségi okokból...

SARLAY. (Mosolyogva.) Igen, az egészségi okok fontosságát elismerem, de azt akarom önnel közölni, hogy engem az egész terv merészsége nagyon meglep. (Összeráncolja a homlokát.) Nem gondolt ön például arra, hogy ez a dolog tulajdonképpen nagy nehézségekkel van egybekötve?

KÉCSKEY. (Szerényen.) Mindenesetre, levéltárnok ur. A nehézségek, bár kérvényemben nem terjeszkedem ki rájuk, kezdettől fogva mély aggodalmakkal töltöttek el. Gyakran gondolkodok ezekre a nehézségekre s megvalloim, örülök, hogy ön most alkalmat ad nekem a szóbeli előadásra. Hm. (Lesütli a szemét.) Ön a szabadságidő alatt bizonyára helyettesíteni fog engem Mayerrel, a legidősebb irnokkal. S én ebben az esetben kénytelen vagyok ennek a vörös medvének átengedni az íróasztalom... Mindenesről... (Föltékin.) Fiókostól!... Vagyis a szabadság kedvéért ki kell raknom a fiókomat; és, teremtsé istenem, mi minden van abban! Spárga, enyv, ostyá, levélpapír, régi kéziratok, korrekturák, egy kiló pecsétviasz... (Fölsóhajt.) Ön valóban elháríthatja ezt a nehézséget, ha nem gondoskodik a helyettesi-

a kecske veszedelmesen izmossá lett, a káposztából pedig alig maradt meg valami.

Ezt az együgyű tévedését az osztrák állampolitikának útító helyre Körber. Felismerte a cseh aspirációknak veszedelmes lényegét s hozzálatott az osztrák államegység restaurálásához. Szakitott az állam feldarabolásának hagyományaira s visszatért oda, ahonnan Ausztriának nem lett volna szabad soha eltántorodnia: az állami kötelek szorosbitásának politikájához. S e végből belakapcsolta a maga kormányzati politikáját a németiség államhü érületébe, ami persze hadizenet volt a federalisztikus szláv politika élén haladó cseheknek közjogi törekvése ellen. Mindez helyes és üdvös dolog. Ám kérdés, vajjon elég erős-e még Ausztria, hogy megbirkózzék a cseh forradalom merészségével és kitartásával? Szorongva lessük, az események további fejlődése milyen választ ad majd erre a kérdésre.

Éjfél után egy óraker — e cikk befejezése után — meglepő hír érkezett a harctérről. Körber miniszterelnök — látva, hogy a csehek sehogy sem fázaszthatók ki — császári kéziratral bizonytalan időre elnapolta a parlamentet.

Tehát fegyverszünet. Hogy mikor gyulad ki újra a harc, egyelőre nem tudhatni. E pillanatban csak az bizonyos, hogy idáig a csehek maradtak felül. Hogy nem veszítették el a mai csatát, az már maga felér egy féldiadallal.

Szegény Ausztria!

BELFÖLD.

Főrendiház. A főrendiház ma délelőtti 11 óraker ülés tartott báró Vay Béla elnöklété alatt. Az elnök elparentálta Hollán Ernő altábornagyot, a főrendiház tagját. Indítványára elhatározta a főrendiház, hogy az elhunyt emléket jegyzőkönyvben örökíti meg. Még id, gróf Entz Károly elhunytáról tett az elnök jelentést, akinek az emléket szintén jegyzőkönyvileg jegyzik fel s aztán több átiratot mutatott be. Gáll József jegyző betérjesztette az igazoló-bizottság jelentését, mely szerint a főrendiház az elhunyt Setáray János, Esterházy Mária grófok, báró Vay Ádám, gróf Entz Károly és Hollán Ernő főrendiházi tagokat türi a főrendek jegyzékéből s erről értesíti a miniszterelnököt. A jegyző ezután jelentést tett a főrendiházának ingóságairól, az 1901. évi költségelőirányzatról, amely összesen 148.588 koronát tesz ki a jövő évi

tésemről s én nyugodtan magammal vihetem a kulcsot...

SARLAY. (Elvörösödik.) Ej, ne feesejen itt, kérem, a fiókáról!... Az őrdöge is az ön peszétviaszával!... Ön itt három havi szabadságot kér, júniusra, júliusra, augusztusra s az én figyelmemet rá akarja terelni az asztalfiokjára!... (Komolyan csóválja a fejét.) Ez nem járja, kedves Kécskey ur; őt akkora szabadságot kér, mintha ön harminc év óta egyetlenegy napot sem mulasztott volna a hivatalban; pedig ön még csak egy fél éve, hogy segédlevéltárnok és minduntalan egy pár napot mulaszt a hivatalban. (Fájdalmasan sóhajt.) Nem, a dologban nincs arány... Semmi arány sincs benne... (Határozottan.) Itt mindenkinek pontosan megvan szabva a nyári szabadságideje. A levéltárnok kap nyolc hetet, az allelvéltárnok hatot, önk segédlevéltárnokok négyet; kivéve természetesen, ha valaki külföldi levéltárat kíván tanulmányozni. (Gunyosan.) Ön talán levéltárat is akar tanulmányozni?... Melyik levéltárt akarja tanulmányozni?

KÉCSKEY. (Köhéssel. Botránys szemérmertlenséggel.) Tulajdonképpen egészségi okokból kívánok utrakelni, de valóban... (köhéssel)... mellékesen a British Múzeumban is óhajtanám tanulmányozni a régi papyrusokat. (A szemüvegét törülgeti. A róka leplezetlenül áll előttünk.) E papyrusokért egész életemben rajongtam s különben is mindig szerettem egybekötöni a hasznost a kellemessel...

SARLAY. (Szigoruan.) Ezt a hazugságot hajlandó vagyok önnek elnézni, mert a kérvényébe nincs beleírva. Követem azt az elvet, hogy...

KÉCSKEY. ... Quod non est in actis, non est in factis...

SARLAY. (Gunyosan.) Nagyon helyesen mondta: követem azt az elvet, hogy csak az létezik, ami az aktákban létezik. (A miniszterpapirosra mutat. Fokozottan sunnyal.) Mindjárt hátratulom a kér-

fitésfelelőségekkel és nyugdíjakkal együtt. A le-tárról felvett jegyzék tudomásul vétetett s egyuttal felhatalmaztatott az elnök a szükséges összegeknek havonként leendő utalványozására.

Ezzel a napirendnek a végére értek és még csak egy interpelláció volt hátra.

Báró Ambrózy István a szőlők rekonstrukciója ügyében a következő interpellációt intézi a földművelésügyi miniszterhez:

1. Van-e tudomása a miniszter urnak, hogy a kormány által kedvezményben részesülő szőlőfősszék-termelők gyakran kivonják magukat elvállalt kötelezettségeik alól, és miként szándékozik ezen urak ellen eljárni?

2. Van-e továbbá tudomása a miniszter urnak, hogy a Magyarországon évenként eladásra és kiültetésre kerülő amerikai fa-oltványok nagy része rossz.

Szándékozik-e ezen nagymérvű és a közvagyonot támadó visszaéléseket beszüntető törvényjavaslatot mielőbb betérjeszteni?

Az interpelláció kiadatik a földművelésügyi miniszternek. A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az ülés véget ért.

A Ház költségvetése. A képviselőház gazdasági bizottsága Perczel Dezsőnek, a Ház elnökének elnöklésével ma ülést tartott, amelyen megállapította a Ház 1901. évi költségvetésének előirányzatát. Az előirányzatot az állami költségvetési előirányzatba leendő beállítások előjából áttezik a pénzügyminiszterhez. Ezután Molnár Antal bizottsági jegyző és előadó referálásával elintézte a bizottság a Ház kisebb javadalmazás tisztviselőinek drágasági pótlék engedélyezése iránt a Házhoz intézett kérvényét s egyes tisztviselőket előléptetett és működési pótlékban részesített. Csávossy háznagy előterjesztésére pedig intézkedett a Ház épületén szükséges s a nyári szünet alatt fogantatandó munkálatokra nézve.

Az összeférhetlenségi bizottság ülése. A képviselőház összeférhetlenségi bizottságának tegnapi megállapodása értelmében ma délelőtti 11 óraker a Rátkey László bizottsági tagra vonatkozó összeférhetlenségi bejelentés tárgyalása céljából ülést kellett volna tartani. Az ülésen Apáthy elnökön kívül csak Ruányánszky Béla, Benák Karoly és Dózsa Endre bizottsági tagok jelentek meg. Elnök bejelentette, hogy Ragályi Béla bizottsági tagnak testvére elhunyt folytán el kellett utaznia; László Mihály bizottsági tag az intézetben folyó írásbeli vizsgák miatt nem lehet jelen, Mohay Sándor bizottsági tag ismételt felhívás dacára sem hajlandó résztvenni a bizottság tanácskozásában, gróf Andrássy Tivadar bizottsági tag pedig jelenleg Parisban időzik. Minthogy Rátkey László bizottsági tag, a saját ügyéről lévén szó, szintén nem vehet részt a tárgyalásban, a bizottság határozatképességéhez a házszabályok értelmében szükséges öt tag nem volt jelen s a tárgyalás határozatképesség miatt nem volt megtartható. A Rátkey Lászlóra vonatkozó összeférhetlenségi bejelentés tárgyalását ennek folytán a folyó hó 13-án, szerdán délelőtti 11 óraker tartandó újabb

bizottsági ülésre tűzték ki. Ugyaneunnek az ülésnek a napirendjére tűzte ki a bizottság a báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszterre s ugyanabban a beadványban Hellai Ferencre és Országh Sándorra vonatkozólag tett összeférhetlenségi bejelentéseknek a tárgyalását is.

A gazdasági törvény. A képviselőház igazságügyi bizottsága Szilgyi Dezső elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről Darányi és Pósz miniszterek, az igazságügyi és földművelési miniszteriumok részéről pedig Vörösmarty államtitkár és Bartók osztálytanácsosok voltak jelen. A bizottság megválasztotta a közérdekű öntöző-csatornákra vonatkozó törvényjavaslat előadójának Széchenyi Józsefet, a védjegy oltalmáról szóló miniszterelnöki jelentés előadójának pedig Engelmayr Józsefet. Azután folytatta és be is fejezte a bizottság a birtokos és gazdasági közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A bizottság a 8., 9., 10., 11., 14., 16., 20. és 25. szakaszokon tett egyes módosításokat, amelyek részint világosabbá tették a javaslat szövegét, részint szabatossabban és jogi szempontból korrektebbül határozzák meg a földbirtokos és a gazdasági viszonyát. A javaslat többi szakaszát a bizottság változatlanul fogadta el.

A kongrua. A katolikus központi kongrua-bizottság 11-iken délután 4¼ óraker saját helyiségében (Hold-utca 13. sz.) teljes ülést tart, amelynek napirendje a következő: 1. A nagyobb egyházi javadalmak jövedelmi bevallásainak felülvizsgálatára alakított albizottság 15 tagjának megválasztása. 2. A központi előadó jelentése, a lelkesi és segédlelkési javadalmak jövedelmi összeírásának felülvizsgálatára alakított öt osztály megállapodásainak eredményeiről.

A szabadelvűpárt értekezlete. Az országgyűlési szabadelvű párt június 9-iken értekezletet tart 7 óraker. Targy: A gazdasági munkások és gazdasági cselédek betegsegélyző ügyére vonatkozó törvényjavaslatok.

Közigazgatási tanfolyamok.

— A képviselőház közigazgatási bizottságától. —

Budapest, június 8.

A képviselőház közigazgatási bizottsága Horánszky Nándor elnöklété alatt ma ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, a belügyminiszterium részéről Széll Ignác és Guiner Gyula államtitkárak és Némethy osztálytanácsosok voltak jelen. A napirenden levő előterjesztések tárgyalása előtt az elnök melegen üdvözölte a miniszterelnököt mai születésnapja alkalmából. (Általános élénk jelenés.) mire a miniszterelnök köszönetet mondott a megemlékezésért. Azután letárgyalta a bizottság a pestis elleni védekezés tárgyában készült nemzetközi egyezményt beikkekelyező törvényjavaslatot és áttért

vényét s akkor alkalma lesz meggyőződni róla, hogy az ön szabadsága sem létezik. (Megőlé szatírálva.) Quod non est in factis, non est in actis.

KÉCSKEY. (Komolyan megszeppen, s mint nagy események előestéjén szokta tenni, hirtelen megváltoztatja a hangját. Egy szerény bölintással engedelmet kér, hogy leülhessen, s miközben maga alá tolja a székét, szivtépo pillantásokat vet a levéltárnokra.) Az ön szigorú igazságosságához, melyen tisztelt levéltárnok ur, bevallom, ezuttal sem férek. Ön az ön tisztviselőinek mindig atyai barátja volt s amit értük cselekszik, az csak javukra szolgál; de mit érsek eszedem, hogy a döntés előtt méltóztassék az ön külön indoklószámot is meghallgatni... Hiszen az igazi hivatalfőnök mindig úgy bánik az alárendeltjeivel, mint a jó orvos a betegeivel: mindeniket úgy kezel, ahogy az illetőnek egyénisége megkívánja. Individualizál, egyénit, a külön személyi tulajdonságok szerint jár el...

SARLAY. (Mogorván.)... Annyi szabadságot ad, amennyit kérnek...

KÉCSKEY. Nem, nem. Senkinek sem szabad tullepnie a természetes határokon. Én például, melyen tisztelt levéltárnok ur, minden esztendőben ugyanazt a három hónapot kérem. (Elmélázva.) Mindentüzt ezt kérem. (Sötéten.) S mindentüzt hiába kérem... Hosszu esztendők óta, valahányszor a tavasz áthatják a nyárba s a természet rőzsákkal és akácvirággal kezd ékeskedni, rendszeren három havi szabadságot kérek a mindenkor főnökömtől... E bájos évszak, teli bárányfelhővel, kék mennybolttal és halavány jázminzirmokkal, ellenállhatatlanul vonz ama messze zöld hegyek felé. (Naiv elragadtatással.) Három hónaprva van szükségem, hogy egészen felüldüljek a harmatos karinthiai réteken s kipihonjak a tiroli kápolnadombok pázsitján vagy az alpesi tavakon ringatózva; télen át erre a nyaralásra gyűjtöm a pénzt, ez a három hónap valóságos életcélom...

SARLAY. S mert sehohsem kapja meg, mindentüzt lekőszön a hivataláról.

KÉCSKEY. Ugy van, levéltárnok ur. Vézrem a szabadságért.

SARLAY. Mondja csak, tavaly hol mondott le? KÉCSKEY. (Elgondolkozva.) Az államvasutak igazgatóságánál.

SARLAY. S harmadéve? KÉCSKEY. (Akadozva.) A központi bélyegraktárnál.

SARLAY. Hát azelőtt? KÉCSKEY. Azelőtt?! Azelőtt?! (Borzasztó fejtezés után.) A Nemzeti Múzeumban.

SARLAY. (Indulatosan.) Ej, uram, mondjon akkor nálunk is le, ha olyan nagyon áhitozik a háromhavi szabadságra... Folytassa az eddigi prakszist, őszre majd kap megint valami más állást. Az íróembernek könnyen szereznek ilyen apró hivatalt a barátai.

KÉCSKEY. Az ön álláspontja alapján a véve helyes, de nézze, levéltárnok ur, én többé nem mondhatok le semmiféle hivatalról. Abban kell hagynom a megszokott gyakorlatot... (Meghatottan.) Tekintse, uram, őszülő fürteimet... Ezek mindent megmagyaráznak... A nyáron negyvenesztendőm leszék s aki túllépte ezt a kort, azt többé nem alkalmazzák államhivatalban, ha csak nem korengedélyilek. De hivatalhoz könnyebben jut az ember, mint korengedélyhez, s ön most, ugye bár, ért engem?... Eszedem a három havi szabadságért!

SARLAY. (Bizalmatlanul.) Mint hivatalfőnök-höz fordul hozzám, vagy mint kollégához?

KÉCSKEY. Főként mint kollégához.

SARLAY. (Ez az új szempont egészen ellágyítja. Az eleve nére tapintottak. Ölni tudna kollégialitásból.) Mindez kétségkívül változtat a dolgon, ámbár...

KÉCSKEY. (Tomán.) Az egzisztenciámról van

a községi közigazgatási tanfolyamokról szóló törvényjavaslat tárgyalására, melyet Ruffy Pál előadó tüzetes ismertetés és megokolás után elfogadásra ajánlott.

Holló Lajos szerencsésnek találja a törvényjavaslatban lefektetett eszmét és gondolatot, de mégsem járulhat hozzá azért, mert döntést lát benne már eleve arra nézve, hogy milyen lesz a jövő községi közigazgatás szervezete. A községi közigazgatásnak azt a szervezeteit, melyet a törvényjavaslat szem előtt tart, nem tartja helyesnek. Elmondhatetlen követelmény, hogy a községi közigazgatás, a községi körzetek és nagyközségek élen magasabb képzettségű, nemzetileg is teljesen megbízható, jól dotált, a függetlenség attribútumaival felruházott egész emberek álljanak. Ha ez irányban üdvös akotást akar létesíteni a kormány, leghelyesebben tenné, ha ezt a törvényjavaslatot az öszre halasztaná s akkor aztán a községi adminisztrációt miként leendő szervezésének kérdésével együttesen vettéknt az tárgyalási alá.

Széli Kálmán miniszterelnök megjegyzi, hogy bármilyen lesz a községi szervezet, az kétségbevonja, hogy a mostaninál magasabb képzettségű egyének szolgálatára okvetlenül szükség lesz. Arról van szó, hogy a szükségleteket az ország tényleges viszonyai szerint itéljük meg. Olyan embereket, amiket Holló kontemplál, nagy és népes körökben ismerek ismerek találni: de az ország nagy részében túlványolag kis községekről van szó, amelyekben okvetlenül szükség lesz oly emberekre, aminek a jelen törvényjavaslat tart szem előtt. Az eddigi állapotokhoz képest ez is nagy haladás lesz. Nem akar magas teoretikus fokon álló tanfolyamokat, hanem a gyakorlati embereit akarja bevonni, mert éppen gyakorlati képzettségre van szükség. Ez a törvényjavaslat meggyőződése szerint sürős s bármilyen lesz a közigazgatás szervezete, ez bele lesz illesztendő. Bármennyire fog is egyszerűsíteni az adminisztrációt, amire nézve szóló komolyan megindította az akotót, a községi közigazgatás sokoldalú igényei szempontjából mégis szükség lesz az eddiginél magasabb képzettségű egyénekre, még pedig nagy tömegben. Ez a cél pedig csakis a szóban forgó tanfolyamok útján érhető el. A gyakorlati élet sürős szükségleteinek kívánt eleget tenni, amidőn nem várt be a közigazgatás reformját, előterjesztette ezt a javaslatot, amelynek elfogadását kéri.

Kristóffy József ezt a rendszert, melyet a miniszterelnök inagurált, amely fokozatosan akarja javítani a közigazgatást s csakis ezen előmunkálatok után kívánja a nagy reform organikus részeit előterjeszteni, a legteljesebb mértékben helyesli, s ehhez képest a jelen törvényjavaslatot is örömmel üdvözli s elfogadja.

Günner Gyula államtitkár Hollónak azon ellenvetésével szemben, hogy ezekből a tanfolyamokból csak fél embert fognak kikérülni, részletesen ismertetni a felbontandó tanfolyamoknak a tantervét s tananyagát. Aki az előző egy évi gyakorlat mellett ebből a tananyagból leteszi a vizsgát, az nézete szerint feltétlenül egész embernek tekinthető.

Bécska Béni egészen külön választja ezt a törvényjavaslatot a közigazgatás reformjától. Erre a javaslatra, melynek célja a jegyzői kvalifikáció emelése, akkor is szükség volna, ha nem is lenne célja véve a közigazgatási reform. Szükségét már régen belátták egyes törvényhatóságok is, nevezetesen Torontálmegye, melynek jegyzői tanfolyama már több mint tíz év óta működik s amelyből már igen sok derék jegyző került ki. Elfogadja a törvényjavaslatot, kéri azonban, hogy egy tanfolyam felállításánál vétes-

szó, mélyen tisztelt levéltárnok ur . . . A kenyeről, amelyet a nemeslelkű tisztarrsal szemben bizonyára fölösleges megvédeni . . .

SARLAY. (A torták köztörüli.) Mh . . . mh . . . KÉCSKEY . . . s azonkívül, ha veszszük, nyáron ugyis üres a levéltár . . . Üres és hüvös . . . Kicsoda látogatja? . . . Egy pár egér . . .

SARLAY. (Valami ellenvetést akar tenni.) KÉCSKEY . . . A peccátviaszokat is szivesen kirakom a fiókomból . . .

SARLAY. (Habozva.) Ön valóságban kényszerhelyzetbe juttat engem . . . Hisz bizonyos, hogy én nem akarom megmontani az ön egzisztenciáját, de nézze, minden esztendőben csak nem adhatunk önnök három havi szabadságot? Egyszer mégis kenyértörésre kerül . . .

KÉCSKEY. (Szerényen.) Ha öregebb leszek, meg fogok elégedni két hónappal.

SARLAY. (Tenyerével a miniszterpapirosra csap. Nagylelkűen.) Jól van hát, legyen még a három hónap, mert ön olyan okokat tud felhozni, amelyek csakugyan gondolkodóba ejtik a felelősséget érző hivatalfőt . . . Isten neki, hogy jövőre miként lesz, azt nem tudhatom, de az időre kívánok önnök jó mulatságot. (Kissé ironikusán, de végtelen jószággal mosolyog.) Mondja, miért nem kért mindjárt fizetési előleget is? Hisz az előleg hozzátartozik a szabadsághoz . . . Nem gondolja, Kécskey ur? . . . Ugy egy kéthavi fizetési előleget? . . .

KÉCSKEY. (Büszkén rázza a fejét.) Nem, nem, ez a szerénytelenség nem férne össze az elveimmel . . . Isten mentson, hogy most még előlegért is zaklással önt! . . . Hová gondol, levéltárnok ur? ! ! ! Ez egyszerűen lehetetlen . . .

SARLAY. No, no, hát nem kell az előleg?

KÉCSKEY. (Távozni készül. Hálásan mosolyog a levéltárnokra.) Az előleget majd a szabadságidőm lejártá előtt, táviratilag fogom kérni.

sők figyelembe a vármegye, ahol ez az intézmény mintegy uttörőként már eddig is működött.

Széli Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy ismeretes előtte a torontálmegyei jegyzői tanfolyam működése és annak eredményei. Az ország különböző részeiben nyolc, esetleg tíz tanfolyam felállítását vette terbe. Torontálmegye már az előzményeknél fogva is méltán támaszthat igényt arra, hogy egy tanfolyam Nagybecskerekben állítsassék fel.

Purgly Sándor üdvözlő és elfogadja a törvényjavaslatot, mint az első lépést a közigazgatás javítására.

Holló Lajos a leghatározottabban kétségbevonja azt, amit a miniszterelnök mondott, hogy bármilyen legyen is a közigazgatás szervezete, ez az intézmény bele fog illeni. Nézetö szerint ez az intézmény igenis prejudikál a jövőben községi szervezetnek. Ily toldozással-foldozással az ország javára nem fogunk üdvös akotást létrehozni.

Török Bertalan utal arra a tapasztalásra, hogy évek óta nem lehetett megfelelő elemeket kapni a községi adminisztráció intézésére. Maga a községi s körjegyzői kar már évek óta sürzeti a kvalifikációjuk emelését s ezzel kapcsolatosan állásuk biztosítását. Hollóval szemben, aki főleg a jövő szempontjából kritizálja a törvényjavaslatot, szóló főleg a jelen szempontjából járul hozzá, mert bármilyen legyen és bármikor alkottassék is meg az adminisztráció reformja, végrehajtása csak úgy fog sikerülni, ha megfelelő és kellő képzettségű közegekkel rendelkezünk. A jelen szükségleteit tartván első sorban szem előtt, elfogadja szóló a törvényjavaslatot.

Ivánka Oszkár azt tartja, hogy ez a törvényjavaslat momentán szükségesnek felel meg s elkerülhetetlen reform. Szóló előtt kétségtelen, hogy az állapot, amelyet létesíteni fog, az eddiginél sokkal jobb lesz. Elfogadja általánosságban a törvényjavaslatot.

Ezek után a bizottság általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot, jelentésébe felveendőnek határozván a miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy az ország különböző vidékein alkalmas helyeken 8, esetleg 10 tanfolyam fog felállítani.

Beható részletes tárgyalás után a törvényjavaslat szakaszainak elfogadásával az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

Forradalom a parlamentben.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 8.

Megint őrdjög a reichsrath. Megint forradalom van az osztrák parlamentben. Forradalom a parlament ellen. Ma délben még nyugodt bizalommal tanácskoztak a dolgozni kívánó pártok a parlamenti helyzet teljes orvoslásáról. Mivel hogy az orvoslás már megindult, hiszen a jobboldal felbomlott, a csehek magukra maradtak. Délután hat órakor még javában bizakodtak, hogy a gyógyítás sikerülni fog. És egy félórával később a lábbadozó újra kitért a paroxizmus.

A reichsrath este fél óta újra a bolondok házához hasonlít. A Badeni-féle obstrukció jeleitől ujlnak fel, azzal a különbséggel, hogy most nem a németek csinálják, hanem a csehek. Lázadó germán hadak helyett lázadó huszíták tomboló tömege. És talán még az is a különbség, hogy ez a mostani zendülés még véresebb, mint amaz volt. Ez recidiva.

Egész délután lassan, unalmasan, csendesen olvasták a tömegben beérkezett kérvényeket. Az ugynevezett technikai obstrukció nem okoz emóciót.

Egyszer csak összesugnak a csehek. Véletlenül, az áruló telefon útján, megtudták, hogy cselvetés készül ellenük; hogy ki akarják őket bjtölni, hogy az ülést vasárnap reggelig nem zárják be. És erre előkerülnek a padok alól és a zsebekből a készen tartott sipok, botok, cintányérok és pokoli zsvaj ejti rémületbe a fölünyében eddig oly biztos ujdonsült többséget. Egy pillanat alatt kész a teljes felfordulás. Ordítás, szitkozódás innen is, túl is. És természetesen az elmaradhatatlan tettelegességek. Amint alább mindez részletesen olvasható.

A miniszterek első ijedtségükben nem tudták, mihez fognanak. Rövid tanakodás után Koerber a királyhoz hajtat Schönbrunnba, ahonnan féltize ér vissza és tanácskozára hívja össze miniszterkollégáit és két órai konferencia után Schönbrunnba hajtat újra, jelenteni az uralkodónak, hogy a parlament állapota változatlanul gyógyíthatatlan.

Elborult arccal, gyötrelmes tételődés közt hallgatja éjjeli vendégét Ausztria császára . . .

(Az ülés.)

Bécs, június 8.

Unalmas egyhangúsággal kezdődött a mai ülés, nem is sejtette a később kitörendő vihart. Olvasták, olvasták sorra a vég nélküli való beadványokat, közöttük egy interpellációt, amelyben Slama és társai azt kérdezik a miniszterelnöktől, hogy miért nem terjesztette elő a kormány eddig azokat a zárásamadáásokat, a melyeket a boszniai országos kormányzat vele között.

Az olvasás délutáni 6 óráig tartott. Ekkor az elnök kijelenti, hogy be akarja rekeszteni az ülést, de előbb átadja a szót a földmívelésügyi miniszternek, hogy egy interpellációra válaszoljon.

A miniszter válasza után Janda az inségügyi indítványok rögtönös tárgyalását indítványozza. Elfogadják.

Ekkor — félhét óra tájban — kezdődött meg a botrány. Olyan jeleneteket rögtönöztek a csehek, amelyek élénken emlékeztetnek a Badeni alatt lefolyt obstrukció legzajosabb napjaira és éjszakáira, sőt azokon túl is tettek a csehek, akik úgy látszik, sokat tanultak az akkor obstruáló németektől.

A felfordulás előzményei a következők: Ma délután titkon megállapodtak a szövetszektet pártok, hogy akármeddig tart is az ülés, nem tágitanak, ki fogják fásasztani a cseheket. Az obstrukció leküzdésére összehívódott pártok tagjait bizalmasan értesítették erről a határozatról; kiadták a jelszót, hogy senki se menjen el.

Minderről semmit sem tudtak a csehek.

A jobboldali pártok tagjai teljes számban együtt voltak, ellenben a csehek közül estefelé igen sokan hazamentek.

Egy véletlenség következtében a csehek rájöttek a cselre. Ugy esett, hogy egy német nemzeti képviselő telefonozott haza a feleségének, hogy ne várja haza, esetleg egész éjszakára kimarad, de lehetséges, hogy csak vasárnap reggel tér haza, de azért ne aggdódiék, nincs semmi baj. A reichsrathban dölőre került a dolog.

A szomszédos telefonfülkében meghallotta ezt egy cseh képviselő. Rögtön értesítette pártfeleit s azokért is elküldtöttek, akik semmit sem sejtve, haza mentek.

Az obstrukció ellen szövetszektet pártoknak féltékenyen titkolt csele el volt árulva. Nem telt bele negyedóra, már az utolsó emberig együtt voltak a csehek is.

Fél hétre jár az idő. Az elnök a napirendet akarja elővetetni. Most föláll Zalliger, az obstrukció leküzdésére szövetszektet pártok egyik tagja s indítványozza, hogy a Ház térjen át az iparörvény német szakaszainak módosításáról szóló javaslat tárgyalására.

Erre tört ki a spektakulum. A csehek, élükön Kramarral, Brzoraddal és Horioával, egymásután szót kérnek s tiltakoznak az indítvány ellen. Ez a megállapított jel: a padokból kihuzzák a fedeleket, a botokat, de más szerszámok is kerülnek elő: sipok, trombiták, kis és nagy dobok, csengetyűk, réztányérok, furulyák, trianulumok, hatalmas tam-támok, amikkel vásáros bódék előtt szoktak összeszedíteni a népet. Egész hangszerkészletet és játékos boltot vásároltak össze a csehek. És megszólaltak a sipok, a kürtök, a csöngetyűk, a dobok; olyan sikított lett a lármá, hogy az ember a saját szavát sem hallhatta.

Jól voltak kiosztva a szerepek. Ki volt mondva, hogy félóránként felváltják egymást a csehek: tizenegyen fújták a kürtöket, doboltak és sipoltak és botokkal verdesték a padokat, az alatt a többi pihent és gunyosan nézte a jobboldali pártok megrökönyödését, mert azok nem voltak elkészülve erre a hihetetlen zenebőzara.

Időközben a hangszerek felmondották a szolgálatot, egytől-egyig elromlottak. De a csehek nagyon találékonyak. Kisiettek a képviselőházi konyhába, leszedték a tűzhelyekről a fazekakat, üstöket és főzőkanalakat, behordták az ülésterembe és még irtózatossabb zajt csaptak.

Igy tartott ez jó félórahosszat. Ekkor a csehek megréztették az elnököt. Adott jelle elhallgattak, le-tették a főzőedényeket, mintha abbahagynák a lár-mázást. Az elnökön meglátszott, hogy mődfólett megőrült. Azt hitte, hogy a csehek elfáradtak. A csengetyűhöz nyult éppen és szólni akart, erre hirtelen kitért a zaj, a hangszerek megint működni kezdtek, mert időközben új gyerekjátékokat szereztek.

De végre csakugyan megunták a macskazentét és új fogásokat találtak. Letették a hangszereket és főzőedényeket és taktusban rákezdtek. Ha, ha, ha! Ha, ha, ha! Mikor ezt is megunták, ordították: Hu, hu, hu!

Kilenc óráig jól bevált ez a módszer is; ekkor új turnus következett: a folyosóról tizenegy pihent cseh vonult be. Alig hogy leültek, belefogtak egy cseh népdalba, a *de domo mui* (Hol az én hazám) kezdetű nótába. Meg kell adni, hogy szépen énekeltek. — akárosak egy jól összetanult dalkör.

Pár pillanatsnyi pihenő után a padok alól megint elővették a hangszereket és főzödényeket és kezdődött megint a siketítő koncert. Az alatt odakünn a csehek megállapították, hogy a következő turnus másoda nótát fog énekelni. Mikor rájuk került a sor, bevonultak ők tizenhárom és harsogó torokkal rágyújtottak egy morva népdalra.

Még senki sem fáradt el. „Kítartás!” a jelszó, akármilyen lesz is. De a jobboldali pártok is fáradhatatlanok. Ők is felváltják egymást, mint a csehek s mindenre elszántan kiáltják vissza amazoknak:

— Majd elvállik, ki győzi jobban!

Fuchs elnök hátrádól karosszékeiben és megadással nézi a nagy kavargást, mintha az egész nem is érdekelné. Ha aztán belőfárad a füle, föláll s átadja helyét az alelnöknek.

A folyosókon élénk a sürgés-forgás. A képviselők behozták feleségeiket, egész családjukat. Az asszonyok tereferélnek, hangosan politizálnak és vidáman bahotáznak, ha olykor-olykor túlságosan nagy odabenn a látma. A karzatokon előkelő hölgyközönség telepedett le. Odakünn fel van gyujtva minden gáz-kandeláber. Nagy tömeg hullámszik a palota előtt. Az egész városban híre terjedt, hogy éjszakai ülés van és esetleg vasárnapig is elhúzódik a zenebona. Erre aztán megindult a népvándorlás a parlament felé, ostromolják a portást jegyekért, de egyetlenegy üres hely sincs. Aranyért sem lehet jegyet kapni.

(Fél tíz óraker.)

Most tudták meg az ülésteremben, hogy mikor Koerber miniszterelnök kiment a teremből és a kabinet tagjai követték, egy külön teremben minisztertanács volt. Mindössze pár percig tartott ez. A miniszterelnök egynegyed kilenc óraker előhívatta kocsiját és a császári palotába hajlatott audienciára.

Egyszerre csak egy cseh képviselő lelken-dezve szalad végig a folyosón és híreszteli, hogy a miniszterelnök visszajött.

Nagy a sürgés-forgás a folyosókon. Terembiztosok sietnek be az ülésre, miniszteri szobákba és értesítik a kabinet tagjait, hogy a miniszterelnök az elnöki szobába kéri a minisztereket tanácskozsra. A folyosókon ezalatt a legellentétebb hírek váltják fel egymást. Beszélik, hogy a kormány egyfolytában vasárnap reggelig akarja húzni az ülést; amott kompromisszum lehetőségéről van szó, de azt is emlegetik, hogy Koerber miniszterelnök legfelsőbb kérésre fog felolvasni: bejelenti a reichsrath feloszlatását.

(Tizenegy óraker.)

Senki sem tudja, hogy honnan kerítik a csehek az új hangszereket. Már másodsor cserélnek ki a hasznavehetetleneket. A szivaj elképzelhetetlenül nagy, a főzödények is dolgoznak amugy istenigazában. Egynéhány asztalfők és pala eltört. A forrótság a teremben már türhetetlen.

A képviselők éjjeli nyugalomra készülnek. Elnyujtónak a padokon, könyveket tesznek fejük alá, igen sokan már alszanak. Nagy hahota támad, amikor felriad egy-egy az iszonyu tombolásra.

(Fél tizenkét óraker.)

Nagy az izgatottság a képviselők között. Koerber éppen most másodsor megy audienciára. Vágtatva indul Schönbrunnba. Megelőzőleg minisztertanács volt.

A csehek pillanatra sem tángatlanak. Most negyedsor hoznak új hangszereket. A konyhából szerzett üstök, bográcsok és fazekak megpedtek, a főzőkanalak eltörték: nem adnak már hangot. A konyha ki van fosztva. Nincs több főzödény. Néhány kóst, villát és poharat szereztek a csehek, de azok se sokáig tartanak, a poharak csőrümpölve törnek el.

A folyosókon a képviselők, csehek, németek összevissza lefektették; ki a szőnyegre, ki a padra. A termekből kihordták a karosszékeket. Párna nincs, szereztek hát törvénykönyveket, egyéb nyomtatványokat, azokra ráterítették a kabátjukat, sőt igen sokan a nadrágjukat is s úgy fektették le, ki félórára, ki hosszabb időre, a szerint, amint a turnus rájuk következett. Az asszonyok már rég hazamentek. A pincérek sürgős-forgognak. Kávét, teát, írisstóket hordanak körül. A dohányfüstöt szinte vágni lehet. Szivart már nem lehet kapni, a pincérek készlete elfogyott. A

legközelebbi kávéházakba küldik a szolgálakat füstölínvalóért. Sokan erősen hortyognak, szinte komikus, hogy ebben az iszonyatos fájban aludni tud valaki. Akik ébren vannak, izgatottan várják a döntést, mert biztosra veszik, hogy Körber döntést hoz magával a felségtől, Schönbrunnból.

Hírnökök jönnek ki a folyosókra a teremből. Beszélik, hogy egy német meg egy cseh képviselő összeverekedett. Az egyik a másikat áthajította a padokon. A keresztényszocialista Kletzenbauer veszeit össze a cseh Dolezschall és mikor el akarta venni a pléhtábláját, egy faseprével fejbevágtá.

(Tizenkét óraker.)

A minisztertanács az első audiencia után tizenegy óráig tartott. Közben dr. Kathrein és Dziedusicky kijöttek a folyosóra és kihívták a miniszteri szobából Koerber. Fölkérték, hogy a parlament tekintélyének megmentése céljából forduljon a felséghez döntésért, legyen bár elnapolás vagy felosztatás.

Koerber azt felelte, hogy előbb miniszter-társaival kell megbeszélnie a dolgot. Néhány pernyi tanácskozás után újra kocsiba ült a miniszterelnök s az uralkodóhoz hajtat.

Odabenn azalatt fáradhatatlanul dolgoztak a csehek. Mikor a hangszerük megint felmondták a szolgálatot, a padhoz verdesték azokat.

Pontban tizenkét óraker föláll Dolezschall, magasra emel egy nagy dobót és tizenkettőt üt bele. — Ejjel — kiáltozzák a csehek.

(Fél egy óraker.)

Az egész házban megszólalnak a villamos csengettyük. Siet mindenki az ülésterembe. Sokan már ott benn öltik fel kabátjukat, de akárhányan ingujjban mennek be.

Kitárul a jobboldali üvegajtó és belép az egész kormány, élén Koerber miniszterelnökkel.

Fuchs elnök feláll és kezével int. Siri esend. Most föláll Koerber miniszterelnök és általános figyelem közepett csak ennyit mond:

— Ő felsége, legkegyelmesebb urunk legfelsőbb meghagyásából a reichsrath ülészkát berekesztetnek jelentem ki. (Bravo a jobboldalon.)

Ezzel leül a miniszterelnök. Fuchs elnök föláll s bezárja az ülést.

Nagy az izgatottság a teremben. Tehát nem felosztatás, hanem elnapolás. A képviselők immunitása fel van függesztve, napidíjakat nem huznak, de mandátumuk még megvan.

Mindenki siet haza. Most egy stentori hang lekiált a karzatról:

— Pfu!

A jobboldalról sokan kiáltozzák:

— Kiknek szölt ez pfu?

Ugyanaz a hang megint megszölat:

— Pfu, csehek! Pfu nép megrablói!

A párbeszédet megzavarják a teremörök, akik mindenfelől elősietnek és kiüritik a karzatokat.

Egy óra. A villamos csillárok kialudtak, a parlamenti palota elől elrobogtak a kocsik.

(Előzmenyek.)

Az ülést és váratlan fejleményeit a miniszterelnökségen tartott értekezlet előzte meg, amelyre huszonnyeg képviselő jelent meg, u. n.: Wassilko, Treinfels, Kathrein, Jaworski, Prade, Funke, Gross, Liechtenstein, Stürkgh, Grabmayr, Baernreither, Lueger, Schwegel, Malfatti, Dzieduszycki, Hechenburger, Pergelt, Kaiser, Schücker, Hoffmann és Chiari.

Koerber miniszterelnök hosszabb beszéde után felolvasták a dél-szlávok átiratát, amelyben a miatt panaszkodnak, hogy őket nem hívták meg a miniszterelnök az értekezletre, holott ők is hajlandók a parlamenti munkára.

A konferencia a következő határozatokat hozta: először, hogy elvleg egyesülnek mindnyájan az obstrukció legyöztésére;

másodsor, hogy valamennyi értekezletben résztvevő párt kötelességének fogja ismerni, hogy mindig gondoskodik arról, hogy a munkára kész pártok kellő számban legyenek a Házban és végül

harmadsor, hogy a legnagyobb határozottsággal arra fognak törekedni, hogy a költségvetési provizóriumot és a legsürgösebb állami szükségleteket a Reichsrath megszavazza.

E célok elérésére valamennyi munkára kész párt kebeléből egy tisztagu bizottságot küldenek ki, amelynek az lesz a feladata, hogy a pártok taktikai eljárását időről-időre megállapítsa.

Vol ezenkívül másik tanácskozás is. A volt többség pártjai közül három, egymint: a konzervatív nagybirtokosok, a déiszlávok és a centrum, ma arról tanácskozott, hogy külön pártszervezetet alkossanak, még pedig az egykori Hohenwart-klub képeire és hasonlóságára s el is határozták, hogy új koalíciós pártot alakítsanak; továbbá hogy az obstrukciót aktív részt nem vesznek ugyan, de az ifjusekeket céljaik elérésében határozottan támogatni készek. Treinfels apát ezen a konferencián is jelen volt és onnan ment a miniszterelnökkel tartott értekezletre. A három diszidents-párt együttes ülésén gróf Pálffy cseh nagybirtokos elnököt, aki közös meghívódás folytán közölte Stranskyval, az ifjusekek vezérével, az új koalíció létrejöttét és azt, hogy az új pártoktelék hajlandó érintkezésbe lépni az ifjusekek pártjával.

(Enfin seuls!)

Prága, június 8.

Az ifjusekek lapjai természetesen mind a jobboldali többség felbomlásával foglalkoznak.

A Národní Lísty ezt írja:

Végre magunk vagyunk!

Végre megszabadulunk Jaworski, Rutowski, Kathrein, Ebenhoch, Dipauli stb. barátainktól, akik már az 1899. október 17-iki katasztrófa óta bölesen felismerték a helyzetet és megkezdtek a köpönyegűket, a saját jóvöltukra, szél iránt fordítani. Ami tegnap Bécsben történt, az Csehországban senkit sem fog meglepni. A Koerber-kormány születésnapja a jobboldal halálának a napja volt.

Bécs, június 8.

Egy kommuniké szerint a szláv-keresztény párt-egyesület, a cseh konzervatív nagybirtokosok és a centrum klubja közös szervezetben állapodtak meg. A cél Ausztria keresztény alapintézményeinek fenntartása és erősítése. A pártgyesület, amely az osztrák birodalom minden népe iránt egyenlő jóakarattal viseltetik, az egyenjogúságról és az igazságosságról, valamint a tartománygyűlések autonómiájának és hatáskörének kibővítéséről fog küzdeni, de a nemzeti kisebbségek önjugóságának épségben tartásával.

A háboru.

Budapest, június 8.

Krüger egy legutóbbi interview során proklamálta a guerilla-háborút, amely voltaképpen már huzamosabb idő óta tart. Ahol csak lehetett, a boerok hetek óta zaklatták az angol fősergeet és szárnyesapatait, s a legutóbbi jelentések szerint több helyen nem is jelentéktelen sikerrel. Csapatok fognak el az angol katonákat itt is, ott is; de a döntő ütközeteket mindenütt bölesen kerültek. Ez a guerilla-harc, amelyről Krüger azt mondja, hogy valójában csak most kezdődik, még pedig azon az óriási területen, amely — mintegy izben már utaltunk rá — éppenséggel nincs az angolok birtokában. Az angolok csak azt a keskeny vonalat bírják, amely a Fokföldről Oranjeon át Pretoriáig vezet, s ennek a megvédelmezése már maga sem könnyű feladat. Ettől a vonaltól keletre és nyugatra az ország nagyobb része s Pretoriától északra az egész ország területe még folyvást a boeroké s mindaddig az is marad, amíg önként le nem teszik a fegyvert, vagy az utolsó 500 emberre nem olvadnak le. Angliának pedig most egyéb, igen nagy gondjai vannak, semhogy egész erejét és minden figyelmét ennek a még hosszúra nyulható hadjáratnak szentelhetné.

Mai tudósításaink a következők:

(Angol vereségek.)

London, június 8.

Utólag kiderül, hogy az angol sereget az utóbbi két héten több vereség érte. Novezetesen Szeneakálnál Rundle tábornokot, aki itt negyven halottat és százötven sebesültet vesztett, vereség érte; kénytelen volt visszavonulni. A fogságba jutott 13-ik yeomanry-zászlóaljon kívül, mely szintén Rundle seregéhez tartozott, még egy félszázad yeomanryt is elfogtak a boerok.

Még rosszabbul járt Brabant tábornok, akinek

Szájpadlás nélküli fogak.

Fölöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálisa a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

seregéből a boerok két tisztet és 40 kanadai katonát elfogtak, aztán Frankfurtnál és Heilbronnán Dewet boer tábornok visszavonulásra kényszerítette.

Warren tábornok, akit a boerok megvertek, csak nagy nehezen tudott megmenekülni attól, hogy körülfogják. Mindez azt bizonyítja, hogy az elfoglaltnak és pacifikálnak hirdetett Oranjo egyes részében jól vezetett guerilla-harc folyik. Erről azonban az óvatossá Roberts hallgat, vagy ha értesít is róla, szívesen teszi és mindig valamely angol sikerrel kapcsolatosan, hogy szinte eltűnnek a vereségek.

Buller sem tud mozdulni. Ez a tábornok annyira meg van zavarodva, hogy a boeroktól három napos fegyverszünetet kért és Laings-Nek mellett személyes találkozó volt Botha Keresztélyvel. E találkozásnak az az eredménye, hogy az angolok kiűrtették Utrechtet és Mount Prospektre vonultak vissza. A boerok Laings-Neket, amelyhez történelmi emlékek kötik, nem akarják elhagyni, de végül mégis vissza kell vonulniuk Natáliból, mert északnyugati Natáliban levő hadállásuknak most már nincs értéke.

Ha Transvaalban csakugyan komolyan folytatják a guerilla-harcot, amihez persze elszántság kell, mert nemcsak az életet, de a vagyon is kockára kell vetni, Robertsnek nehéz dolga lesz. Roberts a guerilla-harchoz nem ért. Az egyetlen Baden-Powel ért az ilyen hadviseléshez az angol tábornokok közül, de — a boerok szerencséjére — oly fiatal tábornok, hogy nem is lehet gondolni arra, hogy neki fővezérséget adjanak.

London, június 8.

A 13-dik yeomanry-zászlóaljnak, melyet Lindley-nél a boerok elfogtak, négy százada volt, ebben kettő ir. Mindegyik századnak 120 embere volt a tiszteken kívül s így ötszáz angol jutott a boerok fogságába. Rundle tábornoknak már május 28-án tudomása volt arról, hogy a zászlóalj nagy veszedelemben forog és a keddi véros harcot azért vívta, hogy a támadó boerokat elvonja a fenyegetett helyről, ami azonban nem sikerült.

(A harctérről.)

London, június 8.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Mafekingből, hogy Plumer ezredes május 28-án ellenállás nélkül megszállta Zeerustot. Campbellből (Nyugat-Griksvöld) jelentik, hogy Warren tábornok e hó 4-én nagy haderővel Faberspruitól északra vonult és 5-ikén ellenállás nélkül megszállta Campbellt.

London, június 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Blibeből e hó 5-éről: Rundle tábornok erős csapattal földérintő hadműveletet végzett észak-keletre Hammoniatól és e közben kikémlték a boer tábor fekvését. A hadművelet után Rundle visszatért a táborba.

(Beszélgetés Krügerrel.)

London, június 8.

A Daily Express levelezője Machadorpban egy vasuti kocsiiban beszélgetést folytatott Krüger elnökkel és Reitz miniszterrel. Krüger azt mondta, hogy Pretória megszállása nem jelenti a háború befejezését. A burgherek el vannak kőkélve, hogy utolsó lehetőségük küzdönek. Amíg 500 ember áll fegyverben Transvaalban, nem adják meg magukat.

— Az ellenség behatolt ugyan országunkba, ugymond, de nem foglalta el. A kormány még működik. Nem igaz, hogy két millió értékű aranyat vittem magammal a magam számára. Ami arannyal itt rendelkezem, kizárólag állami célokra való. Az sem igaz, hogy Lourenço-Marquez előtt vesztette németalföldi hadihajóra szándékozom menekülni. Az országot nem hagyom el. A harc tulajdonképpen csak most kezdődött meg s attól tartok, hogy még sok vér fog folyni. De ennek csak a brit kormány az oka.

Reitz miniszter megjegyezte, hogy a guerilla-harc óriási területre fog kiterjedni s a boerok valószínűleg vissza fognak vonulni Lydenburgba, ahol hónapokig állhatnak ellent.

Lourenço-Marquez, június 8.

Hollis, az amerikai követ, aki Krüger elnököt Mahadorpban meglátogatta, visszaérkezett. Hollis hír szerint az amerikai kormány barátságos közleményeit adta át Krügernek, amelyekben azt a sürgős tanácsot adják neki, hogy indítsa meg a béketárgyalásokat.

(Dél-Afrika jövője.)

Glasgow, június 8.

Campbell-Bannermann itt beszédet mondott, amelyben egyebek között kifejtette, hogy a dél-afrikai kör-

dés végleges szabályozásának a fokföldi kétféle alattvalók, az angolok és a hollandusok megfontolt ítélete alapján kell történnie. A hollandusokra nézve a legfontosabb érdekek forognak szóban. Az elfoglalt államoknál a birodalomhoz kell tartozniuk, de a birodalmi hatalom kellő megerősítése után Angliának kibékülésre kell törekednie s az elfoglalt államoknak mielőbb megadni azokat az önkormányzati jogokat, a melyeket a többi gyarmatok élveznek. Függetlenségük természetesen nagyon korlátozott lesz s ugyszólván semmit sem fog érni, de a szülő a korlátozott függetlenséget is többre becsüli a koronagyarmatként való igazgatásnál.

(Boer menekülők.)

London, június 8.

A Times jelenti Lourenço-Marquezból tegnapi kelettel, hogy a Friedland németalföldi cirkálójáról néhány száz németalföldi menekültöt vett föl.

A khinai forradalom.

Budapest, június 8.

A boxerek lázadásának aggodalmas jelentőségét az adja meg, hogy a hatalmak, amelyek csakis teljes egyetértéssel lehetnének hatással a sunyi khinai kormányra, éppenséggel nem értenek egyet. Anglia és Japán gyanakodva néznek Oroszországra és viszont, úgy hogy egységes akcióra alig lehet remény. Ha pedig a hatalmak ilyesmire nem tudják magukat mihamarabb elhatározni és ezt a khinai kormánnyal éreztetni is, akkor a helyzet feltétlenül még rosszabbra fordul. A lázadók halált kiáltanak mindenre, az idegen, s a khinai kormány és hadsereg semmit sem tesz ellenük, sőt azt mondják, hogy a lázadókat egy császári herceg vezeti. A folyók idegen holttesteket — a lázadók áldozatait — usztatnak, s a hatalmak végül mégis kényszerülve lesznek valamit tenni, csak hogy akkor már elégtelenek lesznek azok a rendszabályok, amelyekkel ma még el lehetne fojtani a lázadást.

Brüsszel, június 8.

A pekingi belga követség azt jelenti, hogy a boerok lázadása egyre jobban terjed a birodalom belsejében. Az európaiak százával özönlönek Pekingbe, ahol a követségek oltalmába helyezkednek. Az idegen-ellenes mozgalom élén egy császári herceg áll. A belga követ konstatálja, hogy az idegen hatalmak képviselői közt sajnálatos irigység és egyenlenség van.

Berlin, június 8.

A Wolff-ügynökség jelentése szerint a Hansa cirkálójáról e hó 7-én és a Gefion nevű kis cirkálójáról ma Ciantauból Takuba ment.

London, június 8.

A Times jénei Pekingből tegnapi kelettel: A cingli-jámeni megérte, hogy szombati helyreállítatta a vasuti összeköttetést. Tiltakozik az ellen, hogy még több angol csapatot szállítsanak partra.

A lapok táviratokat közölnek, amelyek szerint a brit tengerészkatonák azt a parancsot kapták, hogy erőszakolják ki az utat Pekingbe. Az angol hajóraj mindössze 900 embert szállított partra, tehát többet, mint a többi hatalmasság együttvéve.

Tienosin, június 8.

Tienosintól körülbelül 20 mérföldnyire Peking irányában harc folyik a khinai csapatok és a boxerek között. Tegnapi Takuba vívő uton ütközetre került a dolog.

Az itteni pályaudvaron 75 angol tengerészkatonára várja az engedelmet, hogy Pekingbe mehessen.

Hír szerint a khinai akadályokat gördítenek utjokba.

Paotingfunál állítólag megverték a khinai csapatokat. A D'Entre castreaux és Jean Bart francia cirkálójáról és a Roszija orosz cirkálójáról Takuba érkezett.

Páris, június 8.

A ma tartott minisztertanácsban Delcassé külügyminiszter a khinai helyzetre vonatkozó táviratokat olvasott föl, amelyekből kitűnik, hogy Pichon francia követ állandóan egyetértéssel jár el a többi diplomáciai képviselővel. Courrejoles tengernagy, aki hajórajával most Taku előtt áll, azt a parancsot kapta, hogy a szükséges óvintézkedések végrehajtása végett a többi idegen hajóraj tengernagyjaival egyetértően járjon el.

Tienosin, június 8.

A vasuti forgalom Tienosin és Peking között ismét szünetel. A hatóság nem akarja az angol csapatoknak a vasut használatát megengedni. Amár az angolok felajánlották, hogy a vasutonlat ismét helyreállítják, úgy a mint a hatóság kívánná.

Ma az osztrák-magyar csapatokból 75 ember és az orosz csapatok 80 embere érkezett ide.

London, június 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Tienosinból tegnapi kelettel: Hivatalos khinai forrásból jelentik, hogy 4000 boxer Yongotoum és Lofa között tegnap délután a khinai csapatok 1500 emberét bekevertette. Az utolsó hírek szerint ma reggel még folyt a harc. Mint a hivatalnokok állítják, 500 boxer elesett. A khinai csapatok veszteségéről mit sem tudnak.

Berlin, június 8.

A cirkáló hajóraj parancsnoka tegnap Tsifuból a Hertha és Hansa hajókkal Takuba ment. A német különítményt 30 emberrel megerősítették.

HIREK.

Nyaralók.

Ma volt az az első nap, amelyen teljesen ismeretlen emberek is beszélgettek egymással az utcán. Megálltak, végig néztek egymáson, aztán kivették a zsebkendőjüket, megtörölték a homlokukat s így szóltak:

— Tyűh ha!

Ezt a kedves és szellemes beszélgetést a melegség úgy erjeszti ki az emberekből, mint a cukorból az ecetet. Bizonyos megihetség és közlékenység szállja meg az izzadó emberiséget, amely a közös katlanban perzelődik mostanában. A nagy hőségnek van valami kiváltó ereje, közös ideálokat és új, sohasem létezett szükségleteket teremt. Eddig a nyaralás szüksége a nagyon előkelők szüksége volt, ma körülbelül olyan általános vágy lett belőle, mint az, hogy tiszta fehérneműt öltünk magunkra.

Az emberiségből egyszerűen fürdő-publikum lett, amely nyárára beszűnteti a működését. Akinnek nem telik a fürdőre, az legalább elvben nyaral s mint a koronás bazár előtt szokás tervezgetni, hogy mit veszünk, ha lesz majd pénzünk, úgy tervezgetik, hogy hol nyaralnak, ha lesz miből.

— Juliusban Gasteinben leszünk.

— Ah! Hát jó mulatást, kellemes nyaralást. Mi Radegundba...

— Igen? Nagyon jó hely. Hát Isten önnel...

Julius végén megint találkozunk:

— Hát hogy méltóztatott nyaralni?

— Oh megdöngöztünk. Csak augusztusban megyünk. A feleségem azt mondja, hogy most még —

— Igen. Még most elviselhető a meleg. Mi is csak augusztusban megyünk Radegundba. Sokkal jobb...

És augusztus végén újra találkozunk. A falevelek már sárgulnak s estéinkint őszi kabátok is sárgálnak az utcán.

— Kellemes volt ugy-e? Radegundban tetszett...?

— Nem. Most már csak elbirjuk valahogy. Nem mentünk sehova, a feleségem paradicsomot főzött be s nem ért rá.

— Érdekes. Az én feleségem is. Tele van az almárium teteje paradicsomos üreggel. Legalább lesz télire. Az igaz, hogy a télen...

— Önök is? Mi is elmegyünk karácsonykor —

— Olaszországba?

— Nápolyba.

— Mi is.

— Nagyszerű! Együtt.

— Igen, menjünk együtt.

A világhírű

„Champion“ és „The Royal Progress“
kerékpárok mélyen leszállított árban

kaphatók
kizárólag

LANG JAKAB és FIA
kerékpár nagy raktárban
Budapesten, VIII., József-körút 41.

Használt gépek legmagasabbban becsarítatnak. — Saját nagy javítóműhely és iskola. — Kerékpár-részek leszállított árban.

Egy képről.

Ajánlom olvasóink figyelmébe az *Illustration* című francia képes lap e heti számát (látható minden kávéházban). Ebben van egy fotográfia, amit érdemes kivágni és eltenni, olyannyira jellemző. A kép azt a jelenetet ábrázolja, amikor az igli-i törzsfőnök népe nevében meghódol és hűségsküt tesz a franciáknak. A háttérben egy magas pőznán a francia zászló leng, jobbról áll két kísérelőjével a megrogyott térdű, öreg törzsfőnök s aszott fekete karját esküre emeli. Balról a franciák állnak ugynevezett tropikus egyenruhában, s tudomásul veszik a hűségsküt. Az ezredes fanyar arccal, keresztbefont karral áll ott, csak félig-meddig figyel oda, a százados félvállról hallgatja az esküt, lovaglóostorral a kezében. Statiszták: két-három fekete francia zsoldos. Ezek ünnepélyes arccal, mereven állva hallgatják az agg törzsfőnök hódolatát.

Ime egy modern történeti festmény. Az is lehetne a címe: *Igli meghódolása*. Így mond le ezredésves szabadságáról egy nép, így válik meg az öreg főnök az ő hatalmától, így lesz a szabad és független Igliből — vasúti állomás.

Ha az ember sokáig nézi ezt a képet, megéri az afrikai hareok igazi hangulatát. Pénzért, piacért, vasúti állomásokért való gyilkolás, rablás, gyújtogatás. Elmegy egy földrajzi expedíció mérőszközökkel, vegyi laboratóriummal Afrikába — fölfedezni. Az expedíció markos génie-tisztekből áll, persze, ezeket meg kell védeni. Kapnak egy regiment katonát — óh, milyen gyöngéd az állam tudósaival szemben — véletlenül van ott három-négy Maxim-ágyú, vagy ezer robbanógolyóra töltött puská. De a műszereket cipelni is kell. Nosza akad öt-hatszáz bennszülött, aki mind kap puskát és pénzt. Azzal megindulnak a fölfedező utra.

Az expedíció vége aztán rendesen egy kép az *Illustration*-ban. Máskor nincs más, mint egy pőznán lengő francia zászló, körötte néhány tiszt, födetlen ível. Most itt van a meghódított törzsfőnök is. Esküszik a maga nyelvén, a tolmács lefordítja, a kapitány ur pedig borzasztón unja a dolgot és csapkod a korbácsával.

Nekünk, fehérbőrű embereknek érdekünk az, hogy a franciák kiépítsék a saharai vasutat. Érdeklünk, hogy francia, angol vagy német legyen az ur ott, ahol most még a feketék uralkodnak. De hátborzongatóan furcsa munka az, ami ott folyik. Olyanféle munka, mint a hóhérek. Mészárlás anyagi előnyért, az emberiség ugynevezett javára. Az okos emberek azt mondják, hogy ennek így kell lennie, hát jó, mi is örülünk a fehérek térfoglalásának Afrikában. De néha legyen szabad egy kicsit megilletődnünk, pláne ha olyan érdekes képeket vesznek fel a dologról, mint ez az én történeti festményem az *Illustration*-ban.

#

Budapest, június 8.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 31-én új előfizetés és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatásukkal tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön

intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben ohajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hír. *Dossios* effendit, a budapesti török alkonzult kormánya az Osmanje rendjellel tüntette ki.

— A király szemléje. Bécsből jelentik, hogy a király ma *Ferenc Ferdinánd* és *Ottó* főhercegek, a hadügyminiszter, a vezérkar főnök, a csapatfelügyelő, a hadtestparancsok és az idegen katonai attasék jelenlétében szemlélt tartott a Práterben a 25-ik gyalogezred fölött s teljes megelégedését fejezte ki.

— Új királyi tanácsos. Dr. *Badios* Ferenc, a budapesti tanárképzővel kapcsolatos gyakorló főgimnázium kiváló igazgatója, a tanügyi terén szerzett érdemei elismerésül királyi tanácsosi címet kapott. Az erről szóló királyi kőziratot a hivatalos lap mai száma közli.

— József főherceg szemléje. *József* főherceg ma honvédfőparancsnoki környájában Nagyenyedre érkezett. *Zeyk* főispán és *Sándor* Jenő polgármester fogadta a pályaudvaron. A főherceg délbén ebédet adott, melyen a hatóságok főnökei voltak részt. A főherceg délután a kaszányát és a közintézeteket látogatta meg; szombaton reggel Csik-Szeredára utazik.

— A koronázás évfordulója. A koronázás harmincharmadik évfordulóját ünnepelte ma a főváros és az ország; Az állami és városi épületeken, iskolákon nemzeti zászlót lengetett a szél. A Mátyás-templomban és a Szent Zsigmond kápolnában hálaadó istentiszteletek voltak. A Mátyás-templomban *Nemes* Antal budavári plébános misézett a királyné által menyasszonyi ruhájából készített misemondó ruhában. A misén ott voltak a várbeli iskola növendékei is.

A fővárosi tanítószög évről-évre a Magyar Tanítók Kasznójában ünnepli meg a koronázás évfordulóját, vezérének, dr. *Verédy* Károly királyi tanácsosnak s tanfelügyelőnek vezetésével, aki erre az alkalomra ünnepi gyűlésbe hívja össze a fővárosi iskolaegyesületek ünnepelő közönségét. Ma a Tanítók Segítő Egyesülete, a Magyar Tanítók Kasznója és a Tanítók Turista Egyesülete ilte meg azt az ünnepet, amelyen *Wlassics* Gyula miniszter képviselőtében *Halász* Ferenc osztálytanácsos is megjelent. Elsőnek *Verédy* Károly mondta el előki megnyitóját. A tanítóegyesületek koronázási alapításának elsorolása után *Verédy* elnök köszönetet mond a kormánynak és a főváros képviselőinek megjelenésükért. Azzal az óhatással zárta szavait az előnk, vajha a mai ünnep tanuságot tenne arról, hogy királyhűség és nemzeti szellem az, amely az iskolát és a tanítót áthatja és amely az ifjú Magyarországot nagyra neveli. Azután *Walter* Károly sejtő-egyesületi titkár jelentése következett. Majd a *Ferenc József*- és az *Erzsébet-árvalapokat*, valamint az ösztöndíjakat osztották ki. Ezt követte *Bardocz* Pál titkár jelentése a kaszinóról és ennek legújabb alapításáról, a tanítói koronabankról, amit dr. *Szeiki* Antal jogtanácsos szakszérien ismertetett. *Ember* Károly kaszinói igazgató záróbeszédével végződött az ünnep.

A fővárosi iskolában is megünnepeleék a koronázás évfordulóját. A Náschitz-féle leányiskolában fényes matinee volt. A hazafias szavalatokon és dalokon kívül előadták *A biakli* című apróságát, amelyben *Adler* Margit V. osztály növendéké tünt ki bájos megjelenésével és ügyes játékával; kivülé *Hartmann* Rózi, *Mandl* Juliska és még többen arattak jól megérdemelt tapsokat. Ünnepet iltek még: az I. kerületi labanc-nai iskolában, a nyár-utói elemi iskolában, a VIII. kerületi polgári fiúiskolában, a II. kerületi polgári fiúiskolában, a *Randler*-intézetben, a IV. kerületi felsőbb leányiskolában, a IX. kerületi felső kereskedelmi iskolában, a IX. kerületi polgári iskolában stb.

— A mikádó *Sosze* Bécsben. Ma délután *Ferenc Ferdinánd* főhercegnél *Kokohito* japán herceg tiszteletére ebéd volt, amelyen a herceg kísérete, a japán követség tagjai, a tengerészeti parancsnok és a hadtestparancsnok vettek részt.

— Kun püspök jubileuma. *Kun* Bertalan református püspök június 10-én ünnepli miskolci lelkészkedésének ötven éves jubileumát. Az említett napon reggel 9 órakor a Kossuth-utcai református templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, melyet maga *Kun* Bertalan püspök végez. Az istentiszteleten a polgári dalos-egylet is közreműködik két alkalmi dal előadásával. Istentisztelet után Borsodvármegye törvényhatósága, Miskolc városa, a helyőrségi tisztikara, a református egyház presbiteriuma, az alsó- és felső-borsodi ev. ref. egyházmege, a miskolci római katolikus, evangélikus, görög-keleti, izraelita egyházak, a református főgimnázium és felsőbb leánynevelde tanári kara, testületek s hivatalok tisztelegnek. Este a dalár-egylet szerezadót ad a főpásztor tiszteletére.

— A kolozsvári református értekezlet. Az erdélyi református egyházkerület értekezlete ma folytatta tanácskozásait. *Molnár* Albert az egyházi élet fejlesztéséről tartott felolvasást, amelyhez többen hozzácsatlak. Majd *Varró* Ferenc (Nagy-Enyedről) Valomások és kérdések című értekezését olvasta föl. *Bedőházi* János Hit és tudomány cím alatt értekezett, mire *Bodor* Géza eszperes A papi értekezletek működéséről számolt be. Az értekezlet gróf *Kun* Géza záró szavaival befejezte működését.

— Hegedűs Sándor miniszter Székely-Udvarhely. A kereskedelmi miniszter július elsején Székely-Udvarhelyre utazik, ahol már most is erősen készülnek a fogadtatására. Ez alkalomra helyi tárlatot rendeznek. Összegyűjtik az összes székely ipari és háziipari készítményeket, hogy a miniszter meggyőződést szerezzen a székely termékekről. A tárlat védnöke *Hollaky* Artur főispán.

— A bajor király állapota. Münchenből jelentik: Az *Ottó* király állapotáról kiadott mai bulletin így hangzik: Ó felsége állapota általában megnyugtató, daganata majdnem meggyógyult, járása, állása osaknem normális. Ha ó felsége állapotában változás nem áll be, további bulletineket nem adnak ki.

— Fiumében tilos a magyar Himnusz. A magyar tenger gyöngye drága gyöngy, tudnillik annyi pénzbe kerül minden esztendőben, hogy másszázra vehetők rajta az egyébfejta gyöngyöt. És hamis is. Ahol csak egy kis alkalom kínálkozik rá, kimutatja, hogy mennyire gyűlöli bennünket. Nemzeti ünnepet nem igen tartottunk még a nélkül, hogy ne vegyült volna bele diszónás hang — Fiuméből is. A király koronázásának mai évfordulóját se ünnepelhetjük meg a nélkül, hogy meg ne zavarja Fiume. *Kukanich* plébános ur ez idő szerint az, aki kiöltögeti reánk a nyelvét, ami pedig nem éppen épületes látvány egy tisztelendő urtól. Megtiltotta, hogy a templomokban a magyar himnusz énekeljék. Nem is zendült meg a magyar király koronázásának évfordulóján a szent ének Fiumében, — éppen csak két templomban. *Jaek* és *Sándorffy* a neve annak a két hazafias lelkésznek, aki tultette magát a plébános rendelkezésén és elénekeltette a szoltárt, hogy: — Isten áldd meg a magyart. A fumei magyarság persze végtelenül föl van háborodva, ez azonban a tényen nem változtat semmit. Fiume úra megtalálta a módját annak, hogy hogyan kell a legalaposabban megbántani bennünket.

— Gyémántmise. *Vogronics* Antal veszprémi apátkanonok, pápai prelátus ma tartotta meg Balatonfüreden gyémántmiséjét. A jubiléus manuduktora báró *Hornig* Károly veszprémi megyés püspök volt. A gyémántmise után az ünnepelt a fűredi Eszterházy szállóban ebédet adott, amelyen megjelent a megyebeli fő- és alapság, *Hornig* Károly megyés püspök, *Fenyvessy* Ferenc főispán, *Osztán* Károly zalai alispán s nagyszámú előkelő közönség a szomszédos vármegyékből. A jubiléus az ország minden vidékéről közel 600 táviratban üdvözölték.

— Új kanonok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. *Rozsival* István kanonok és címzetes apátnak a nyitrai főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyta s az ennek folytán az esztergomi székes főkapitálanban megüresedő mesterkanonokságot dr. *Fischer-Colbrie* Agoston pápai kamarás, udvari kaplannak, a bécsi Augustínus tanulmányi igazgatójának adományozta. Dr. *Fischer-Colbrie*, az esztergomi új kanonok tudvalegleg *Erzsébet* főhercegisasszonynak, a király unokájának volt a nevelője s e révén is kedvelt papja volt az udvarnak.

— Az új rektor. A tudományegyetem új rektora a jövő iskoláerben dr. *Rapács* Rajmund, budapesti egyetemi hittanár lesz, akit a fakultások kiküldött tanárai ma délelőtt választottak meg erre a méltóságra. A választó professzorok a következők voltak: *Berger* Ev. János, *Brezany* Béla, *Demkó* György és *Kanyarszky* György a hittudományi karból, *Hajnik* Imre, *Kováts* Gyula, *Concha* Győző és *Szentmiklósy* Márton a jogi karból; *Ketty* Károly, *Récsey* Imre, *Dollinger* Gyula és *Moravcsik* Ernő az orvosi karból; *Gyulai* Pál, *Lánczy* Gyula, *Lengyel* Béla és *Pets* Gedeon a bölcsészeti karból. A gyűlés elnöke, dr. *Högyes* Endre előadta, hogy az idén a hittudományi kar van soron a rektorválasztásnál. Tizenöt szavazat esett *Rapács* Rajmundra, míg ellenjelöltje *Kisfaludy* A. Béla mindössze egy szavazatot kapott. Az elnök ezután kihirdette a szavazás eredményét. Dr. *Rapácsot* a küldöttség értesítette a választás eredményéről s az új rektor nyomban kijelentette, hogy köszönettel elfogadja megválasztását.

Dr. *Rapács* 1845. január elsején született Milánóban. Középiszkolát Egerben, a teológiai Budapestben végezte, azután a bécsi Augustínusban tanult. Pappá 1868-ban szentelték, 1869-ben pedig teológiai doktor lett. Hitoktató volt Nyiregyháza 1870–80-ig, az egri érseki liceumban az egyház-történelem és egyháziog tanára, egyuttal házasságvédő, papnevelő-intézeti igazgató és szinati vizsgáló. 1879-ben udvari káplán, 1880-ban pedig a budapesti egyetemen az egyház-történelem tanára lett. A hittudományi karnak négy ízben, legutóbb 1898-ban volt dékánja. Tagja a vatikáni magyar okirattár-szerkesztő bizottságnak, másodelőadó a Szent István-társulat tudományos és irodalmi osztályánál. Irodalmi munkássága: 1872–1880. szerkesztője volt az *Egri Egyházmegyei Közönyt*nek, amelybe és a *Religio*, *Egri Népszájs* és más lapokba számos értekezést, kötetmenyt írt. Önálló műve *Egyetemes egyháztörténelem* két kötetben.

— A földmívelési miniszter Karacson. Darányi Ignác földmívelési miniszter megígérte a karcagiaknak, hogy június 17-én jelen lesz az általa létesített karcagi földmívelési szakiskola felavatási ünnepén. Karcag város képviselőtestülete és közbirtokossága nagy ünnepséggel fogadja a minisztert. A vasúti állomásról zenekarral és bandériummal kísérik a városba. Az iskola felavatása s az alkalmi gazdasági kiállítás megtekintése után banket, népiünnepély lesz. A miniszter még aznap este visszautazik a fővárosba.

— **Shakespeare Baranya-Sellyén.** Az Eötvös-alap jóvoltából Shakespeare-előadásokhoz jutott Baranya-Sellye publikuma. Ez az igazán humánus intézmény tudniillik most az alapjára teljes Eötvös-kiadást rendez s fölszólította az ország összes társaságait, hogy vásároljanak egy-egy példányt a nagy kiadásból könyvtáraik számára. Ment ilyen levél Baranya-Sellyére is a kaszinóknak, az azonban szegény ahhoz, hogy ilyen nagy költségbe verje magát. Bodonyi Nándor, az elnök azonban módokon gondolkodott, hogy hogyan lehetne mégis megszerezni a pénzeszköz s így jutott el Shakespearehez. Elővette a *Szentiványi álmot*, áttanulmányozta elejétől végig s aztán kiosztotta a szerepeket a műkedvelők között. Nagy gondot adtak a díszletek s ezért eleintén arra gondolt, hogy a régi görög színjátszás módján adja elő a darabot. Nem változik a színpadi díszlet képről-képre, hanem a rendező minden változás előtt kikéri, hogy mit kell a színpadra képzelni. Ettől a tervtől azonban elállott, mert attól tartott, hogy a modern színpadokhoz szokott publikum előtt az előadás sikerének rovására ütne ki az újítás. Csínáltak tehát díszleteket is, olyat persze, amilyen tellett s pünkösdi ünnepén egy nagy udvarra épített színpadon előadták a Shakespeare vigjátékot. Még koplét is énekelték benne, ezt:

Athenében nagy divat:
Rica te! Sári te!
Imi „anziksz kártyákat!“ ...
Rica te! Sári te!
Széjjel küldik névtelen
S mulatnak rajt végtelen ...
Sári cingo-cungeráj. Rica te!
Sári te!

Aki kapott haragszik,
Rica te! Sári te!
Erre, arra gyanakszik ...
Rica te! Sári te.
Szamar, aki megteszi,
Bolond, aki fölveszi!
Sári cingo-cungeráj, Rica te!
Sári, te.

Ezt ugyan nem Shakespeare írta, de hát mindegy az. A földolog az, hogy szép pénzt hozott az előadás s megvásárolják a nagy Eötvös-kiadást.

— **Beteg rendőrkapitány.** Rédey Miklós kerületi kapitány, a főkapitányság titkára súlyosan beteg. Nemrég nehéz operáción ment keresztül s veszedelmes műtétet Rédey Imre sebésztanár hívták meg, aki végre is hajította egy, hogy most már a kapitány túl van a veszedelmen.

— **A technológiai iparmúzeum bizottsága.** A kereskedelmi miniszter — mint a hivatalos lap mai száma közli — három évi időtartamra megalakította a technológiai iparmúzeum felügyelő bizottságát s annak elnökévé gróf Zichy Jenőt nevezte ki. A bizottság tagjaival a miniszter Alpar Ede lakatosmestert, Asbóth Emil miniszteri tanácsost, a Ganz-féle gépgyár vezérigazgatóját, Gelléri Mór királyi tanácsost, az országos iparegyesület igazgatóját, Lovag Falk Zsigmond királyi tanácsost, a pesti könyvnyomda részvénytársaság elnöki igazgatóját, Köllber Alajos gyártulajdonost, Neuschloss Marcel királyi tanácsos gyártulajdonost, Löök István gyártulajdonost, dr. Schmidt István nyugalmazott államtitkár országgyűlési képviselőt, Thaly Zsigmond királyi tanácsost, a Schlick-féle gépgyár vezérigazgatóját, Thék Endre gyártulajdonost, dr. Wagner Jenő gyártulajdonost, Wartha Vince miniszteri tanácsos, műegyetemi tanárt, Wolnyer Tivadar országgyűlési képviselőt és Zvernovszky Károly műegyetemi tanárt nevezte ki.

— **Hajóösszeütközés a Szajrán.** Tegnap este fél kilenckor két gőzhajó összeütközött a Szajrán, néhány méternyi távolságban a Concorde-hídtól és az egyik oly jelentékenyen megsérült, hogy pár perc múlva elsüllyedt. Szerencsére emberéletben nem esett kár, mivel a mentőcsónakok a süllyedő hajó személyzetét kiszabadították a veszélyes helyzetből.

— **Ezüst lakodalom.** Gran Lajos, a pesti henger-malom részvénytársaság főkönyve-je június 12-én délután 6 órakor tartja ezüst-lakodalmat a Deák-terti evangélikus templomban. A derek tisztviselő 1867. óta szolgálja a malmot, 1893-ban ünnepelte 25 éves szolgálati jubileumát s ez alkalommal lett a malomnak cegegyezője is.

— **Házasság.** Dr. Schossberger Sándor orvos eljegyezte Oppenheimer Olga kisasszonyt Ujvidéken. Koppenstein Jakab június 17-én a magyar-bródi izraelita templomban vezeti oltárhoz Löwy Hermina kisasszonyt, Löwy Sámuel leányát.

— **Egy kormányozható léghajó fűszállás.** Fél fog szállani kedden vagy szerdán a gróf Zeppelin-féle kormányozható léghajó. Így jelentik Friedrichshafenből. Hát az körülbelül bizonyos már, hogy fél fog szállani. De hogy miképpen száll majd le, azt egyelőre türelemmel be kell várniuk. Ez is egy a sok kísérlet közül. Boldog, boldogtalan foglalkozik a századvégnek ez izgató problémájával és a sok kitért nyak már szinte diskreditált minden új kísérletet. De hátha ez az egy lesz az igazi! Hátha gróf Zeppelin csakugyan kitalálta a rejtély nyitját! Minő szédtől perspektíva nyílnék meg. Mint átalakulna az új század élete, mennyire más, tőlünk merőn különböző emberekkel nevelődnek a következő nemzedék. De a nagy átalakulási álmokat el kell hessegetni, legalább egyelőre. Várni kell, míg vége lesz a keddi kísérleteknek. Mert hát lehet, hogy ez a kormányozható léghajó sem kormányozható.

— **A Telefon Hírmondó államosítása.** Egy helybeli zuglap azt a meglepő hírt hozza, hogy a *Telefon Hírmondó* vállalatot a tulajdonos részvénytársaság az államnak akarja eladni vagy bérbé adni. Nem tudhatjuk, igaz-e a hír, de a magunk részéről merőben bízottulenelek tartjuk. A *Telefon Hírmondó* hasznos és idővis vállalat, de célja a közönség informálása és szórakoztatása. *Effőle vállalatokat az állam sem meg nem vásárolhat, sem bérbé nem vehet.* Az adózó polgárok pénze nem arra való, hogy ilyen természetű üzemek is állami kézre kerüljenek. Ezzel jelezvén a magunk álláspontját, úgy véljük, hogy az egész hír nem egyéb ostoba koholmánytól, melyet a vakmerőség találokony zsarolók eszeltek ki az említett részvénytársaság kifosztására. E zsarolók élén — úgy látszik — egy hírhedt revolver-zsarnoklisa áll, aki a saját levélpapírosán mint *É (olvad hat)* zuglaponk szerkesztője szerepel. Ugyanez a szövegetekzet lapunk főszerkesztőjét is zaklatta előbb egy tértivevényes levelel, majd egy szemenczedet hazugságokból összetakolt cikkel. Főszerkesztőnk a zsarolók ellen megtette a bünygyi feljelentést.

— **Hazajött a pokolból.** Bodák Maris egyenesen a pokolból jött vissza a földre. Odalenn nem bántak vele valami túlságos szeretetreméltósággal. Elnyomoritották a lábain az ujjakat, égették, süttették, ami meglátszik a hátán a mai napig is. A nyelve is nagyon vörös, úgy látszik, hogy azt is espedték az ördögök ... Végre is a boldogságos szűz anya kegyelme folytán fűszabadult a pokolbeli kelemetlenségéből. Ezen a különös protekción azonban annyira dühbe jött a pokol királya, hogy csak tühegyeken, ölhosszu borotvaélen bocsátotta ki az országából s még hét esztendei penitenciát szabott ki reá. Ha azt ledolgozza, egyenesen a mennyországba megy. Mindez annál bizonyosabban igaz, mert ő maga beszéli el, ő pedig csak tudja. — Ezek után azt lehetne hinni, hogy Bodák Maris bolond. Dehogy bolond, sőt nagyon sok esze van, mert ez a mese a kenyere. A hegyaljai falvak népségét bolondítja vele, különösen az asszonyokat és a gyermekeket. S legközelebb házat és földesekét vásárol a megtakarított pénzéből.

— **Pacok nászutja.** A mai reggeli lapok közölték e rövidke himen-hírt:

Dr. Pacak, az ifjucseh képviselő ma Prágában örök hűséget esküdött *Watrin* Mária asszonynak. Az ifju pár nászura ment.

Csendes időkben alig kellett volna feltűnést a hevesvérű ifjucseh képviselő nászutja. De a reichsrath obstrukciója különös érdekességgel ruházta fel az utazást. S nem követünk el indiskreciót, ha figyelemmel kísérjük Pacak doktort nászutján. Prágából ugyanígy Bécsbe utazott az új pár s az ifju férjből itt hamarosan kitört a honatyja. És az obstrukciók élén ott küzdött ma kora reggeltől késő éjszakáig a nászutazó Pacak s körülötte sippal, dobbal, cintányérral haragotk cseh muzsikusi társai az obstrukciók nászindulót. Főhőse és intézője volt a ma éjjeli koncertnek Pacak s az obstrukció folytatásának sok leleményes ötlete is bizonyára tőle származik. Pacaknak ő nagyságának pedig alighanem nagyot dobant a szíve a képviselők karzatán, mikor ifju férjét főzőkanállal, lábassokkal és pléhfüdelekkel a kezében látta a hon szolgálatban.

— **A Ganz-gyári sztrájk vége.** A Ganz-gyár igazgatósága a munkások küldötteivel ma délután véglegesen megegyezett és holnap valamennyi munkást újra fölveszi. A munkások is megígérték, hogy holnap jelentkezni fognak; így biztosítottunk tekintetbe az, hogy hétfőn a munkát minden osztályban megkezdik.

— **As öngyilkos községi főpénztárnok.** Diek Ede erzsébetfalvi községi főpénztárnok — mint megírtuk — tegnapelőtt reggel agyonlőtte magát. Szilágyi Lajos ráckevei főszolgabíró vizsgálatot indított a járási számvérvővel együtt. A vizsgálat eddig hiányt nem tudott megállapítani, mert a *pénztári könyvek úgy vannak vezetve, hogy azokon a főszolgabíró nem tudott eligazodni.* Holnapután Szilágyi főszolgabíró ki fogja hallgatni *Karaczky* István erzsébetfalvi pénztári ellenőrt, aki azért van jelenleg állásától fölfüggesztve, mert nyilvános társaságban azzal vádolta Erzsébet-

falva előjáróságának és képviselőtestületének néhány tagját, hogy a regalebérlet kiadásánál jogtalan előnyöket szereztek maguknak. Az ügy fejleményeit Erzsébetfalva lakossága nagy érdeklődéssel várja.

— **A nap imádó.** Tegnap reggel két keleties rubába öltözött figura keltett nagy feltűnést Párisban. A Theatre Francais környékén állottak meg a gyalogjárón. Az egyik férfi, a másik nő — s pillantásukat merőn a boros égre szegezve azt várták, hogy kiüssön a nap. Amikor végre megjelent az égen a tűzkorong, leborultak a földre. A férfi hangosan imádkozni kezdett, a nő pedig különös, keleties melódiát dudolt hozzá kísérletnek. Persze nagy tömeg vette őket körül s megékeztelt a csodára a rendőrség is. A nap imádóit bekísérték a legközelebbi órszobába s ott kísült, hogy örült mind a kettő.

— **Bikaviadal botrányokkal.** A *deuli* bikaviadala a párisiak ezer számra tódultak ki pünkösdi ünnepén. Kettős érdekessége volt ennek a bikaviadalnak; a vér izgató látványán kívül az, hogy az állatvédők be akarták tiltatni a spanyol mulatságot. Az izgalmas spektakulumot nem tiltották be és ez volt az oka annak, hogy a pünkösdi viadali fura eredményvel végződött. A toradorok bevonultak a porondra, mire váratlanul két revolverdörrenés hangzott el. Az egyik golyó egy torador feje mellett röptül el, a másik leterített egy lovat. A közönség teljes erővel rávetette magát a merénylőre, aki ezuttal hivatalból követelt el merényletet, lévén ő dr. *Maréchal* párisi orvos, az állatvédő egyesület tagja. Szegényt alaposan elverték, de akadtak védelmezői is. Alig csillapodott le a zaj, fölugrott egy hölgy — kissé véneocska — a helyéről és fűtyölni, kerapelni kezdett. Még a bika is földühödött a fűlsüketítő zajra és a közönség megint a botrányhősre vetette magát. A hölgy azonban okosabb volt a publikumnál, a földre vetette magát és ájulást színlelt. Persze senki sem nyult hozzá ezek után. A botránynak azonban még nem volt vége. Az *antivivisekcionisták* fölugráltak a helyükről és a civilizáció nevében kemény szitkokat vágtak az állatkinzők fejéhez. A szitkok elhangzottak, a folytatásuk azonban néhány betört fejet okozott. A bikaviadal kedvelői ilyenformán az állatvédők jóvoltából még izgatottabb látványossághoz jutottak.

— **A szerencsés véletlen.** Kedves és naiv panaszos levelet kaptunk. Ime, teljes terjedelmében:

Rettenetes, ami velem történik. Megyek nyugodtan az utcán, találkozikom egy elég nyugodt barátommal. Reámront — Képzeld, éppen két percel előbb mentem el a Fácánból.

Aztán agyba-főbe dicséri a szerencsés véletlent. Két perc múlva a nyakamba ugrik egy ismerősöm. — Ha a picór nem hozza későn a kőritett liptait, én is visszamentem volna Pestre nyolckor ...

— **A hordárom köszönt és mesél:**

— **A családommal jöttem, a kis flam azonban elvesztette a cipőjét.** Kerestük a cipőt és így menekültünk meg.

Egyik vidéki barátomtól, aki a pünkösdi ünnepekre Pestre jött, levelet kaptam.

— **A budai hegyekre akartam menni — írja — de tévedésből a Zugló föllíratu kocsiira szálltam. Lám, a szerencsés véletlen ...**

A szerencsés véletlen" így lett az én örökös zaklatóm ...

— **Meghalt a legszebb trieszti leány.** Híres szépség volt Trjesztben *Laurits* Dóra, egy iparosember leánya. Ünnepelelték, a mi azonban hidegen hagyta a gyönyörű leányt. Egyéb töltött be az agyát és a szívét. Végelentül vallásos volt, örökösen a templomokat járta, vezekelt, bűjtölt — s hogy abnormis volt az állapota, azt az bizonyítja, hogy vallási örvényesbe esett. Ez magyarázza meg azt, hogy a szép leány öngyilkos lett. Velencébe utaztában éjjel a tengerbe ugrott a Lloyd-hajóról. Csak reggel vették észre, hogy hiányzik az utasok közül.

— **Egy híres színész nő válópőre.** Newportból írják, hogy *Cora Potter*, a híres amerikai színésznőt végleg elválasztották az urától. A válás kimondását a férj kérte, amaz egyszerű oknál fogva, hogy Miss Cora Potter csekély *tizenkét év óta* nem volt otthon, a családi tűzhelynél. A szép színésznő a válópőr tárgyalásán sem jelent meg s így a bíró akadálytalanul kimondhatta a válást.

— **A képes levelezőlap-kiállítás.** A nemzetközi képes levelezőlap-kiállítás eddig 1860 ember nézte meg. A kiállítás megtekintése nem ingyenes, hanem 40 fillér belépti-díjat kell fizetni. Az Iparművészeti Múzeum azonban, amely teljesen el van külfölvitve a képes levelezőlap-kiállítástól, a rendeznapokon ingyen lehet megtekinteni. A képes levelezőlap-kiállítás naponként nyitva van délelőtt 9—1 óráig és délután 3—5 óráig. A kiállítás június 18-án zárul be.

— **A rendőrség s a villamos közlekedés.** A főkapitány elhatározta, hogy vasár- és ünnepnapokon, valamint minden nagyobb forgalmi napon a főváros különböző pontjaira a közlekedési szabályok s a rend felügyeletére egy-egy tisztviselőt rendel ki. Ezek az utcan yvoj teljesítik a felügyeleti szolgálatot, mint a színházban. Ezért a külön szolgálatért az illető tisztviselőknek mérsékelt napidíjakat adnak, a mire nézve a miniszterelnök mint belügyminiszter a főkapitánynak a felbatalmazást már megadta. Az első kirendelés már a legközelebbi vasárnapon megtörténik. A főkapitányság mai nyilatkozatában a villamos kocsiinak berendezésére vonatkozólag kijelenti, hogy az ülő- és állóhelyek mennyiségét a vasuti és hajózási felügyelőség állapítja meg. Erre a rendőrségnek ingerenciája nincs. A kalauzok — a főkapitányság nyilatkozata szerint — száz forintot meghaladó bevételük esetén jutalmat kapnak. Ezzel szemközt azt az értesítést kapjuk, hogy a Közúti Vasut Társaság ezt a jutalmazási rendszert már évekket ezeltől bevezette.

— **Az udvariatlan középületek.** A flam, aki a télen egy tánc- és illemtanár kurzusát végig hallgatta, a napokban — írja egy olvasónk — szörnyű váddal állt elélem. Azt mondta, hogy a pesti középületek udvariatlanok.

Nem értettem a dolgot.

— És melyek az udvariatlan középületek?

— Hát többek között a bazilika meg a Népszínház.

— Mennyiben udvariatlan ez a két épület?

— Mind a kettő hátat fordít a körutnak.

— Mi a köruton lakunk. Hát igaz is lehet a flamnak...

— **Az aradi bélyegsikkasztás.** Az aradi bélyegsikkasztás részleteiről a következőket jelenti tudósítónk: Mikor dr. Vertán Oszkár árvaszéki ülnök, volt községi bíró, Kisfaludy Károly segédírtást és Paal Gyula díjnok kezén fordult meg a tárgyalási jegyzőkönyvek, a jegyzőkönyvbe vagy a felek maguk ragasztották a bélyeget, vagy átadták a két tisztviselőnek, hogy bélyegezzék fel az iratokat. Csakhogy Kisfaludy Károly és Paal Gyula a bélyegeket leszedték, elsikkasztották és értékesítették. Mikor dr. Vertán helyett Joó Béla léta el a községi bíróságot, azt tapasztalta, hogy temérdek ügyirat hiányzik. E közben a pénzügyigazgatóság két fogalmazót küldött ki, hogy vizsgálják meg a tárgyalási jegyzőkönyvek szabályszerűen föl vannak-e bélyegezve. Ennek a vizsgálátnak az lett az eredménye, hogy a pénzügyigazgatóság ezer fizetési meghagyást bocsájított ki Aradon, s a felektől követelte a hiányzó bélyegértéket az ötszörösét. Joó Béla községi bíró is szigorú vizsgálatot indított s kiderült, hogy Kisfaludy és Paal kezén néhány ezer akta elveszett, mert a bélyegeket elsikkasztották s a bélyegsikkasztás palástolása miatt sikkasztották el az okiratokat. Tegnap délután Barabás Béla országgyűlési képviselő a közigazgatási bizottság ülésén tette szövé az ügyet s Krausz József pénzügyigazgató megerősítette a felszólaló szomorú adatait. A bizottság tagjai elhatározták, hogy a két hűtlen tisztviselő ellen megindítják a fegyelmi eljárást, aminek foganatosításával megbizták Salacz József polgármestert.

— **Chimay hercegnő bátyja.** A newyorki társaságot most erősen foglalkoztatja egy válóper, amelyet Mrs. Brock Ward indított férje ellen, aki nem más, mint a Budapestben is eléggé ismeretes Chimay hercegnő bátyja. Mr. Wardnak egyébként tekintélyes helye van a newyorki milliomosok között. Mrs. Eber Brock Ward már a második felesége. Első felesége, báró Hombol leánya, 1877-ben választotta el magát tőle bigámia miatt. Mostani felesége ugyanezzel a váddal lépett fel ellene. Elmondja, hogy Mr. Ward tavaly júliusban Aix-les-Bainsban elhagyta s egy szobalánnyal, Marie Louise Miquarddal megszökött. Csak január elején tért vissza hozzá. Már az egybekelésük óta erősen ivott a férje, de ettől kezdve szinte állandóan ittas volt. A legsúlyosabb vád azonban az volt, hogy szemet vetett első házasságából való Blanche nevű lányára s nyakra-főre udvarolt neki, hogy meghódítsa, pedig a leány többször erőlyesen visszautasította. Bizonyítékul az asszony egy levelet mutatott fel, amelyben az ember a nagybátyjának bevallja a leány iránt való szerelmét s azt a reményt fejezi ki, hogy az anyja hamarosan meg fog halni. Mrs. Ward körülbelül ötezer forintot kér havi tartásdíjúl.

— **A párisi flakkerosok sztrájkja.** Nem lehetetlen, hogy a jövő héten bérkocsis-sztrájk lesz Párisban, ha csak a két társaság, melyek monopoli-zálják a párisi bérkocsi-forgalmat, az elégedetlen kocsisok követeléseit nem teljesíti. Tegnap gyűlést rendeztek a bérkocsisok, melyen körülbelül három-ezren vettek részt, és kimondották határozatilag, hogy ha a társaság nem redukálja az árakat, jövő hét végén mindnyájan kilépnék a szolgálatból.

— **Csalárd bukás.** Nagyváradról telegrafiják, hogy Lux Miklós fakereskedőt, a Lux és Lóvy cég egyik főnökét ma letartóztatták. Az említett cég hét évvel ezelőtt alakult. Alig pár ezer forintja volt akkor és ezért hitelre dolgozott. Bécsben ládagyárat alapított, de a szükséges tőke hiányában azzal felhagyta és kizárólag a váradi üzletre adták magukat. De több érzékeny veszteség bukásba kergette a céget és kimondták ellene a csődöt. Ekkor kiderült, hogy 120.000 forint passzívával szemben az aktiva mindössze 16.000 forint értékű fakészletből és 50.000 forint kétes követelésekből áll. A pénztárban mindössze 36 koronát találtak. Mivel a váltók is hiányzanak, Szokolj Tamás tőmeggondnok Lux Miklóst följelentette csalárd bukásért és sikkasztásért. E följelentés alapján Nagy Dezső vizsgálóbíró Luxot vizsgálati fogságba helyezte.

— **Rendőri hírek.** Pinter József főapólt az este gazdjának a Zugló-utca 43. szám alatt lévő istállójában egy ló úgy hasba rugta, hogy súlyos sérülésekkel a Rókusba kellett vinni. — Berger Zsigmond tájékpipa kereskedő Károly-kört 28. szám alatt lévő üzletének a kirakatát az éjjel két ismeretlen katona feltörte s onnan mintegy négyszáz korona értékű árut ellopott. Egy rendőr fűldözte a betörő katonákat, akik az éj sötétjében eltűntek. — Tulyera István 52 éves cipész és háziulajdonos az éjjel Attila-utca 89. szám alatt lévő lakásán összevesztett a feleségével. Cívakodás közben elvőtte zsebkését és elvágta vele a nyakát. Szerencsére nem ejtett magán életveszélyes sebet s most a Szent-János-kórházban fekszik. — Vecserinovic Katalin 21 éves pincérnő az éjjel Baross-utca 133. szám alatt lévő lakásán denaturált spirítusszal megmérgezte magát. Nyomoruságos életmódja miatt akart megválni az élettől. A mentők a Dologhási kórházba szállították. — Sas Géza budapesti születésű, 24 éves államvasuti tisztviselő ma reggel Dandár-utca 26. szám alatt lévő lakásán revolverrel melbe lötte magát. A szerencsétlen ifjút reménytelen szerelme kergette a halálba. A mentők súlyos sebével a Rókus-kórházba szállították.

(x) **Ha öszül a hajja,** használja Zoltán Hair-re-generátort, mely a haj eredeti színét adja vissza. Ára 2 kor. Zoltán gyógytárban, Bpest, N.-korona-utca 23.

(x) **Nincsen párja a Norma pipere és szépitő-szerkelet!** Hölgyeknek nélkülözhetetlen! Meglepő hatás! Norma-arekenős 1.20 kor. Norma-zappan 80 fill., Norma-pouder (3 színben) 2 kor. Kapható Steiner Mihály városi gyógytárban Temesvár, Papnövelde-tér 23. Főraktár Budapeston: Török József gyógytára.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquareli stb. Iestmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

A nagybeteg pápa.

Budapest, június 8.

Az örök város lakosságával együtt, egész Európa aggódo figyelemmel várja azokat a híreket, melyek a római egyház agg fejedelméről érkeznek.

XIII. Leo súlyos betegen fekszik s a Vatikán előtt nagy csoportba verődött emberek várják a beteg-szobájából érkező jelentéseket.

A szent-anya még néhány héttel ezelőtt is valóságos bámulatba ejtette azokat a zarándokokat, akik hódolatukat rakták le lábaihoz s szinte regék keltek szárnyra arról a szívós, erős aggasztórnól, aki koránál fogva is annyira kimagaslik a közönséges halandók sorából.

A szent-anya ma reggel hirtelen elájult s sokáig eszméletlenül fekvett. Az orvosi bulletinek megnyugtatók ugyan, de Róma lakossága izgatottan fogadja ezeket a jelentéseket s a városban nyugtalanító hírek keringenek.

Késő éjjel érkezett távirataink a pápa állapotáról a következőket jelentik:

Róma, június 8.

A szent-anya ma reggel hirtelen elájult s hosszú ideig fekvett eszméletlenül. Holnap és holnapután nem tartanak fogadó napot.

Róma, június 8.

A pápának hashajtó szerekét és somatoset kellett beadni. A Vatikánból érkező megnyugtató hírek ellenére a városban még mindig óriási az izgatottság.

Róma, június 8.

Az Osservatore Romano szerint a pápa némileg kibeverte az utolsó napok fáradsalmait, de azért holnap is pihenni fog.

Róma, június 8.

A zarándokok holnapra kitűzött fogadását elhalasztották, hogy a pápa pihenessen. A pápa, aki elővigyázatból továbbra is a szobában marad, vasárnap sem lesz jelen a Pétertemplomban végbemenő boldoggá-nyilvánításon.

Az amerikai életből.

New York, május 22.

I.

(Színész—milliomosnő.)

Oh asszonyom, — emlékezem önre, amikor évek előtt a san-franciscói színház kulisszái mögött keservesen sirt, mert a közönség kifityölte és a direktora rögtön a jelenése után fölbontotta szerződését! Milyen alázatos és gyámoltalan és megható volt akkor a kis színész nő!

És ma?

Ma csudákat beszélnek az ön arroganciájáról és félszénységéről mrs. Gould!

Mert róla van szó, Howard Gould, a new-yorki dollárkirály feleségéről, a hajdani kis színésznőről. Mennyit írtak a lapok azokról a pörökről, amelyeket mrs. Gould szabónői ellen folytat, és egyhangulag konstatáltak, hogy szálalomra méltó teremése az az istennek az a divátárúsnő, aki számára dolgozik. A legujabb botrány pedig ez:

Mrs. Gould Niagara nevű yachtján egy évi kény-utazásra készült; erre az utra külön személyzetet szerződöttet, többek között egy szakácsot is. Jones Hylan a derék férfi neve, akit kitűnő bizonyítványai ajánlottak erre a helyre.

Amikor a hajó urnője szemlét tartott az új személyzet fölött, föltűnt neki a szakács kacsiás bajsza.

— Ennek az embernek a bajsza nem tetszik nekem, — szól mrs. Gould férjéhez. — Nem tűrök yachtomon ilyen szörös szörnyeteket.

Hylan előlépett és mély meghajlással kijelentette:

— Asszonyom! Az olyan bajusznak, amely az ön haragját vonja magára pusztulnia kell!

És néhány pillanat alatt eltűnt a sok éven át szeretettel ápoló férfidisz. Tökéletesen elváltozott ábrázattal tért vissza Hylan a Niagara fedélzetére, ahol urnőjénél jelentkezett.

Mrs. Gould rémülten felkiáltott:

— Milyen undok, sima, kigyó-arc! El vele a szemem elől! Nem akarom látni...

A szegény fickó nem akarta ingyen elveszteni a bajsztát és egész évi bérért követelte. De a milliomos nő kijelentette, hogy még álmában se fog neki kártérítést adni. A szakács a tengerészeti hatóság előtt beporoltta a Niagara urnőjét és a kiküldött biztos nagynehezen egyezsége tudta rábírn mrs. Gouldot.

Miután Hylan egy havi bérért megkapta, új szakácsot fogadtak, és a Niagara büszkén indult neki világszerte utjának.

A new-yorki lapok pedig hasábotkat írnak a bajusz-históriáról.

II.

(Ballerinák az északi sarkon.)

Blei Róbert, az ismert orfeum-impresszárió nagy vállalatra készült: óriási orfeumot épített Cape Nomen, az északsarki aranyországban. A napokban San-Franciskóban százezer dollár értékű építőfát raktak be a Volante nevű teherszállító hajóra, — mesés szép sudarakat, amelyekből az északi vidéken a könnyű muzsa templomát fogják fölépíteni.

Mert hát arany volna elég azon a vidéken, de asszony vajmi kevés!

Az aranykeresők dúsálnak a kincsekben, de hiába minden, mert nincsen se szórakozás, se szorelem, csupán hideg, hasznavehetetlen arany.

Tavaly megtörtént Dawson Cityben, hogy két szerencés aranykereső életre-halálra verekedett meg egy övenként éves pincérnő szép szeme miatt. Bátor asszonyoknak nagy a keletjük az arannyal áldott magas északon, és sehol se mehet oly könnyen férjhez akár a legesenyűbb Éva is, mint a Cape Nomen.

Blei Róbert New York ötven legvénebb ballerináját szerződtette az északsarki Eldoradoba. A hölgyek egynemelyike még abból a korból származik, amikor New Yorkot New-Amsterdamnak hívták, és vannak közöttük olyan évfolyamok, amelyek legelőkelőbb hírlapok díszére válnának.

És most mennek a hideg Északra. Ott még lángolnak forró szívek...

III.

(Lynch.)

Egy dal az amerikai igazságszolgáltatásról!

Parry Cajus, egy szálas-vállas néger, — Pueblóban, Colorado államában történt az eset — súlyos vád alá került. Az országuton meggyilkolva találták Lyton Sidiótiát, egy hetven éves farmer asszonyt, — és a közvélemény a négort gyanúsította a tett elkövetésével.

A Pueblói hatóságok minden lehető elkövettek, hogy Parryt a nép dühe elől megmentse; szigorú

frizet alatt a denveri börtönbe szállították át a meggyanúsított embert. De bármennyire is őrizték a titkot, a lakosság megtudta, hogy melyik vonaton fogják elvinni a négeret, — és éjféltkor háromszáz ember támadta meg a Denver felé induló expressz.

Hiába védtek a sberiffek és a constable-ek, — a nép kivonszolta rekeszből az áldozatot és oda-lökte, verte, rugta az első táviró-oszlophoz a vasuti töltésen. Ez lesz aztán csak a jó akasztófa!

Hogy a szegény négernek halálos gyötrelmért meghosszabbítsák, kétszer bocsátották le a földre a félig-meddig megfultat a kegyetlen bakók.

Mikor aztán újra fent lógtak, revolverekből lóttek a haldoklóba. Végül pedig az összehordott vasuti övékekből óriási örömtüzet gyújtottak...

Ilyen a szabad nép igazságszolgáltatása.

Pusztuló város.

— Képek Johannesburgból. —

Johannesburg, május 3.

Ezer és ezer telegramm visz hirt Európába a háborúról, a véres borzalmakról, a sebesülteket és halottakat számáról, győzedelméről meg vereségről, — de hogy minő változások álltak be az itteni városi életben, arról sejtelmük se lehet oda át. Pedig hébe-hóba jellemzőbb egy-egy novellisztikus vonás a közönséges életből, mint akár tiz telegrammja a kiküldött hadi tudósítónak.

Ime Johannesburg, az elhagyott aranyváros teljesen a végeládas jegyében áll.

Asszonyaink kétségbe vannak esve, mert az egész városban nem kapni csernát. Ha a hivatalban elszakadt a kabátunk, hiába viszzük haza kijavítás végett a feleségünknek: nincs mivel kijavítani a folytonossági hiányt. És nemcsak a gyöngéd női kéz hagyott cserbe bennünket, hanem a varrógép is. A kormány tudniillik a maga műhelyeibe rendelte be az összes géptüket.

Ha a johannesburgiak kulturáját a meglevő szappankészlet szerint akarnók becsülni, nagyon kedvezőtlen ítéletet kellene mondanunk, mert a szappanból már csaknem egészen kifogytak.

A szabók nem fogadhatnak el megrendeléseket, mert nincsen posztó.

Nagyon boldogtalanok a saját barátai, mert ez a derék élelmiszer „kihalt”. Ha pedig valaki esetleg ezek előtt az állapotok előtt megszokták, annak nem kell pénzt költenie börtöndre és nem is kell sok fáradással becsomagolnia; az utolsó börtönd is elkelet.

Kávé, a boerok kedvence tápláléka alig van és a szemet — ugyyszólván — aranyával mérik. Szegényebb sorsu polgár már nem vehet petróleumot és a ki szerencséjére olyan házban lakik, ahová izzólámpákat vezettek be, azok pénz takarít meg.

Ezeket a hasznos tárgyakon kívül éppen az utóbbi napokban az angol királynő alattvalóiból is meglehetősen kifogytunk.

És ez így történt. Eddigél máris nagyon sok angolt utasítottak ki. De sok angol alattvaló nélkülözhetetlennek tartotta magát Johannesburgba, amiről a hatóságokat is meggyőzték. Valójában pedig úgy állt a helyzet, hogy a legtöbb angol mégis csak jól érezte magát itt, ahol erszénye egyre jobban duzzadt az aranytól, ámbátor teletkürtölték a világot, hogy Nagy-Britannia szabad fiainak menniit kell szerven-niök Dél-Afrikában a boerok kormánya alatt.

Bezzeg most futottak ahhoz a megrágalmazott kormányhoz és könyörgöttek, hogy ki ne utasítsák őket. Ennek a sok rimánkodásnak megvolt az az eredménye, hogy mostanái vagy pár ezer angol Johannesburgban és Pretóriában maradhatott. Az utolsó kérelmettel kimustrálást Bloemfontein bevétel után tartották, amikor az angolok nem férték meg a börtökbe és kihívón énekelték a diadalmi himnuszokat. Azóta a legtöbb vesztget maradt.

Április 24-én délután félhat órákor az esti szürkület beálltával óriási robbanás zaja verte föl a város csendjét. A Village Main Reef, a városhoz közel fekvő bánya fölött egy fehér felhő terjeszkedett pinia-szerűleg széjjel. Először úgy véltük, hogy a bánya felrobbant, de csakhamar megtudtuk, hogy az explózió Begbientől történt.

Csakhamar a helyszínén voltam. Irtózatos egy látvány tárult szemem elé: az egész Begbie-féle gyár-telep, a nagy piac, az angol templom, a lakóházak egy romhalmaz volt.

A sebesülteket az ispotályba szállítottuk, majd a romok előtt kutattunk. Esti kilenc óráig tizenkét halottat és hatvan sebesültet találtunk; csupa francia és olasz munkás a gyártelepről!

Ez a robbanás vonta maga után az angolok kiutasítását. A dolog így áll: Csakhamar a háboru kizárása után gránát- és shrapnelgyárnak rendezte

be a kormány a Thos. Begbie and Co. Ltd. cégnek gazdától elhagyott telepét. A gyárral szemközt az angol templom mellett állt egy kis ház, ahol a töltés munkálatait végezték. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenség dinamitmérnyelét következménye, amelynek szálai az angol templomig nyulnak.

Hogy hány ember vesztette el az életét, az sohase fog pontosan kiderülni, hiszen emberi testrészeket nemcsak a romok alatt találtak, de a szomszédos utcákban is.

— Cui bono? — kérdezték a boerok. Bizonyos, hogy a robbanást merénylők idézték elő. Bizonyos, hogy csak angolnak állhatott érdekében.

Rögtön az explózió után elfogták a fiatal Begbiet, az előbbi tulajdonos fiát, aki ellen a gyilkosság vádját emelték, de akit néhány nap mulva 500 angol font biztosíték mellett szabadlábra helyezték. A vizsgálat folyik, — és az angolokat kiutasították a városból. Most aztán még üresebb a város.

FŐVÁROS.

(*) A főváros rendkívüli közgyűlése. A jövő szerdán rendkívüli közgyűlést tart a főváros. Tár-gyalás alá kerül több fővárosi bizottsági tagnak az az indítványa, hogy a központi városába átalakítását elrendelő közgyűlési határozatot egyelőre tartás függőben. Foglalkozni fog a közgyűlés a farkas-völgyek itti temetőnöz vezetett villamosvasút ügyével. Megszavazták a segélyt a kézi munkára nevelő országos egyesületnek s a hozzájárulást Salomon Ferenc szobrára. Ezeket kívül több sürgős folyó ügy kerül elintézésre.

(*) Buoszás. Tegnapelőtt hagyta el hivatalát a fővárosi pénzügyigazgatóságának számvevősegi főnöke Kovács Sándor pénzügyi tanácsos. Kaptebó Vilmos számvizsgáló mondott búcsút a hivatalnokai kar nevében, méltava az érdemekben megöszült férfin 43 évi működését. Az innepelt meghatva mondott köszönetet a tisztviselőknak szives megemlékezésükért. A hivatalnokai kar ezután Kanyó Dániel számtaná-csost üdvözölte. Az új főnök szorgalomra és kitar-tásra buzdította a tisztviselőket.

(*) Jelölés tanári állásokra. A közoktatásügyi bizottság ma délután a következő tanári állásokra tette meg a jelölést:

A IV. kerületi főreáliskolánál megüresedett meny-nyisgond-termesztetani helyre, I. helyen: Gruber Nándor, II. helyen: Képessey Imrét, III. helyen: Hírka Antali.

A VIII. kerületi főreáliskolánál megüresedett ábrá-zoló mértan-mennyiségtani székre: I. helyen Szerényi Gézát jelölték, II. helyen: Walter Vilmost.

A II. kerületi felső kereskedelmi iskolánál a vegy-tan, ársimise és technológia tanítására I. helyen Telek Jánost, II. helyen Vértess Józsefet.

A VIII. kerületi községi főreáliskolához a Péterfi Jenő elhalálozásával megüresedett németnyelv-filozó-fiai helyre, minthogy teljesen kvalifikált pályázó nem jelentkezett, a bizottság a jelölést nem teszi meg s javasolja a tanácsnak, hogy ez az állás az év folyamán, a szükséghez képest, átszerveztessék.

(*) Meghíusult árverés. A pénzügyi és gazda-sági bizottság ma délután tartotta meg az árverést a fővárosnak a Lipót-köruton fekvő két telkére. Az egyik telek a Lipót-körüt és Szemere-utóák sarkán fekszik s 420 négyszögölnyi kitorjedésű, a másik a Lipót-körüt sorában van, 340 négyszögöl területtel. Az előbbi kikialtási ára 380 forint volt, az utóbbi 555 forint. Az ingatlanokra egyetlen egy ajánlatot sem adtak be.

(*) A jövő évi közmunkaprogramm. A kerü-leti előjárók már a minap tartott értekezleten a pol-gármester előnöktele alatt tárgyalták a jövő esztendő-ben szükséges közmunkákat. A közpítési bizottság ma délután rendkívüli ülést tartott Rózsavölgyi Gyula alpolgármester előnöktele alatt és ott újból meghány-ták-vetették a már ismertetett közmunkaprogrammot. A közmunkák, úgy amint eddig a program mutatja, 6,815,000 koronát igényel. Ebből a legnagyobb ösz-szeg, 5,426,382 korona, új kövezésekre és egyéb utak burkolására van előirányozva. A bizottság úgy ál-talánoságban, mint részleteiben, minden különösebb észrevétel nélkül elfogadta az előterjesztett közmunka-programmot, amely különben is csak ideiglenes, mert csak az öszszel fognak a fedezetre nézve pozitív adatok rendelkezésre állani s majd ezekhez képest kell redukálni a szükségleteket.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Blaha Lujza Budán. A fővárosi Nyári Szín-házban ma este — Blaha Lujza játszotta Nánit — ünnepi előadás volt. A vendég-művésznek megcsodál-lására a közönség teljesen megtöltötte a színhört, amelynek a temperaturája most már diadalmasan konkurrál a közszínházakkal. Tüntető tapssal üdvö-zölték Blahánét, mikor a szinpadon megjelent. Pá-ratlan művészetével, utólréhetetlen játékával és éne-kével a közönség alig tudott betelni, nyílt szí-non is megtapsolták és nőitát egymásután meg-

ujrázták. — Az első felvonás után a budai tisz-telői egy hatalmas babérokoszorúval lepték meg. Az előadás méltó volt a vendégművészénőhöz, gondos és öszszevágó. Kreuzer Michel szerepében Makó Lajos igazgató ragyogtatta komikusat, invenziós játékat és öléseit a közönség folytonos derültséggel hono-rálta. Krémer, mint Szepi, kabinetalakítást produkált; Tárnoky Gizella bájos temperamentummal, Faragó jóízű humorral, Sebestyén Géza művészi tónusban és Sándor Emil kedvesen játszották szerepeiket. Kissné, Radványi és Papp Mihály szintén megérdemelték a tapsokat.

** Gyorsíró-nők hangversenye. Az Országos női gyorsíró-egylet hangversenye iránt, amely holnap este lesz a svábhegyi Eötvös-mutatóban, a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik. A hangversenyen, mely esti 9 órákor kezdődik, a lefolyt színházi szezon legsikerültebb ének és zenészműveivel vesznek részt Ámos Margit, Bojár Teruska, a Népszínház mű-vész-nője, Inkey Gizella, a Magyar Színház művésznője, Róza Gizella a Városligeti Színhör, Boer Elza, a Kisfaludy-színház színésznője, Kovács Mihály, a Népszínház kütinő komikusa, Kenedich Kálmán, a Népszínház tenoristája, Vidor (Witz) Dező, Somló Endre és Pfeiffer József zongoraművészek és Eisen-bach Sándor hegedű-művész. A hangversenyt tánc-mulatság követi, amelyen Sándor Jóska zenekara fog muzsikálni. A hangversenye jegyek a fogaskeréki vasut pénztáránál válthatók.

** Városligeti Színhör. Szegény Dantes Ed-mund ma a városligetben szenvedte végig börtöni-gyötrelmeit, miközben az arca szuffiált meg-mo-gyogott a milliók és a gaszárók ballatára. Dumas dramatizált regényének, Monte Christonak volt ma a bemutatója; a darabban úgy látszik, kütinő vasárnap déltáni vonzóerő tett szert a Városligeti Színhör. A szereplők mindnyájan jól megállották helyüket s részoláltak a tapsokra. Jépen színozték ki szerepét J. Csáder Irén, Róza Gizella és Torma Jolán. Jól játszottak még Lubinszky Ödön, Somlár, Szentes és Könyves.

** Gyermekelőadás a Népszínházban. P. De-courcelle látványos színműve, a Robinson Crusoe, hol-nap szombaton hatodszor kerül színre a Népszínház-ban. A darabban előforduló látványosságoknak hamar-hire futott gyermekes családokban, csakhogy a ren-desek színházi órák a szenge ifjúságnak nagyon is-késlesek. A Népszínház holnapi előadása tehát erre-való tekintettel, a szokottnál másfél órával korábban: hat órákor kezdődik, hogy a tanulók és kicsinyek korán hazajutassanak. A gyermekelőadásra a hely-árák a rendezsek.

** Vidéki szintársulatok a Vigszínház-ban. A Vigszínháznál, mint értesülünk, most tárgyalások folynak az iránt, hogy a színház a nyári évad alatt se záródjék be, hanem ez alatt az idő alatt az egyes jelentősebb vidéki társula-tok mutakozzanak be a budapesti közönségnek. Amennyiben a tárgyalások eredményesek lenné-nek, a társulatok sorát Kecskényi Ignác szegedi társulata nyitná meg.

** Énekes bohózat a Vigszínházban. A Vig-színházban a Három pár cipő című énekes bohózat, amelynek színrekerüléséről már adtnak híri, mint értesülünk, e hónap 18-ikán kerül bemutatásra. A darab fő női szerepét Blaha Lujzának kellett volna kreálnia, de minthogy a művész női pinenője miatt ez a terv nem volt megvalósítható, a Vigszínház a főszerepben Fedák Sárít lépteti fel.

** Hírek a Fővárosi Nyári Színházból. Blaha Lujza holnap, szombaton folytatja vendég szereplését a budai Fővárosi Nyári Színházban. A nagy művész-nő a Telen című népszínműben lép fel másodszor s va-sárnap este a Felhő Klári címszerepében fejezi be vendégjátékát, amely Blaha Lujza egyik legkiválóbb alakítása. Vasárnap délután Verő György kedves ope-rettje, a Virágcsata kerül színre. Csütörtök este Tuboly Klementina kisasszony játszotta mint vendég, a Folt, amely tisztit című drámában Mathilda szerepét. A vendégművésznők, aki határozott drámai kvalita-sokkal rendelkeznek, nagy szimpátiával fogadja a közönség. Hahné Aranka, Sebestyén Géza és Pethes művészi alakításukkal járultak hozzá a szép előadáshoz.

** A viceadmíralis. Millőcker bájos operettje szombaton kerül színre a Kisfaludy-Színházban. A szombati est a legnagyobb valószínűség szerint oly fordultot ad a Kisfaludy-Színház látogatottságának, mint tavaly a Szulmit. A szerepeket a társulat első erői játszzák; ez alkalommal mutatkozik be a társulat első énekesnője Hódosi Jolán is, aki Horváth Zoltán színiiskolájának egyik legtehetségesebb növén-déke volt.

** Sarah Bernhardt és Coquelin Amerikában. Ismeretes, hogy Sarah Bernhardt és Coquelin az idei téli évadban amerikai körútra indul. Érdekes a mű-vész-nőnek Grand impresszárióval kötött szerződése, amely szerint az impresszárió fizeti a társulat utazási és ellátási költségeit. Sarah Bernhardtnek esténként ötezer frank minimális fellépési díj van biztosítva, de részt kap a jövedelemből. Minthogy a körút alatt két-háromszáz előadást rendeznek, valószínű szá-mítás szerint a művész-nő két millió frankot megkeres-het. Coquelin esténként kétezer frank fellépési dí-ját kap.

** Wagner-dalművek a párisi operában. Gail-hard, a párisi opera igazgatója, mint tudósítónk jelenti, Wagner Rikhard örökösétől megszerezte a Siegfried és az Istenek alkonya című dalművek előadási jogát. Mindkét dalmű a téli évadban kerül bemutatásra.

**** A Kisfaludy-Színház szubvenciója.** A Kisfaludy-Színház régóta vajudó szubvenciója végre mégis csak megoldásra jut és pedig kedvező módon, a hogy ez a művészi ambícióval vezetett kis ó-budai színház meg is érdemli. A főváros pénzügyi bizottsága mai ülésén megszavazta a színháznak a hateres korona szubvenciót azzal a kikötéssel, hogy a színház hónaponta utólagos részletekben kapja meg, de csak azokban a hónapokban, amelyekben játszanak.

**** Az Országos Színész-Egyesületből.** Az Országos Színész-Egyesület a nagy nyári szünet előtti mér egy rendkívüli ülést tart, amelyen elintézik a hátramaradt ügyeket. A nyáron az egyesület nem végez semmiféle ügyet, s csak majd szeptember 4-én ül tanácsa ismét össze, amelyen a vidéki tanácsok közül Pintér Imre és Somogyi Károly jelennek meg. Ez alkalommal a nyári szünet alatt beérkezett ügyeket intézik el.

**** Goldmark-jubileum.** Goldmark Károly, az Országos Zeneakadémia igazgatójához, aki őt 70-ik születésnapja alkalmából az intézet nevében üdvözölte, a következő levelet intézte:

Gmunden, június 2. 1900.

Igen tisztelt Uram és Barátom Mihalovich! Midőn néhány év előtt az Országos Zeneakadémia növendékeitől a zongora-kvintettet hallottam, ennek kitűnő előadása épp úgy meglepett, mint ahogyan megöröszendített az, hogy a növendékek nemcsak nevetem, hanem műveimet is ismerni tanulják. Önnek és a kitűnő intézetnek szívélyes köszönetét és üdvözlését küldi igaz híve Goldmark Károly.

**** Visszavonuló színész.** A Fővárosi Nyári Színház kedvelt tagja, Hahnel Aranka, az évad végével visszavonul a színpadtól és férjhez megy. A fiatal művésznőt Burdács Béla marosvásárhelyi földbirtokos vezeti elátárhoz.

**** Lendvay-ünnep Szathmáron.** Holnap, szombaton este tartják meg a szathmári színházban az id. Lendvay Márton-szobor alapja javára a diszeldadást, melyen a Nemzeti Színház tagjai közül is többen közreműködnek. *Sardou Csopadórok* című vígjátéka kerül színpadra, melyet *Dartók Lajos Lendvay emlékeztető* című prólója előz meg. A prólót maga a szerző fogja elszavalni. A közreműködők — *Dartók Lajos, a Petőfi Társaság alelnöke, Csillag Teréz, Maróthy Margit, Náday Ferenc, Zilahy Gyula, Gyenes László, Abonyi Gyula, Náday Béla, a Nemzeti Színház művészei* — a holnap reggeli vonattal utaznak el a fővárosból. A diszeldadás után lakoma lesz, melyen nemcsak a szathmári, de az egész megyebeli intelligencia is részvesz. Az előadás iránt, mely Nagy László szathmári alispán buzdítókodásának eredménye, az egész vidéken nagy az érdeklődés.

**** Páris az Urániában.** Páris próbái az Urániában már nagyon előrehaladtak. *Salomon Ödön* művészi szívegyezése a fotografus megalátta az elő alakokat. A darab négy részből áll. Az I. rész: *Séta Párison végig*, a II. rész: *Párisi typosok, jelenetek és a hadsereg*, a III. rész: *A mutató Párist* és a IV. rész: *A párisi hiálitást* mutatja be elevenen, sűrűn terkitva a párisi élet legérdekesebb helyeiről felvett mozgó-fényképekkel. A mai estére hirdetett zeneakadémiai hangversenyt az operaházi tagok elfoglaltsága miatt hátrébb halasztotta el az Uránia.

**** Magyar dalosok monstre-hangversenye.** Megemlékeztünk róla, hogy a budapesti dalosegyesületek az idei nyáron monstre-hangversenyt rendeznek. A hangverseny, amelyen a bécsi *Magyar Daloskör* is részt vesz, e hónap 24-ikén lesz a városi Hermina-teremben. A főpróbát június 15-én este tartják a fővárosi Vigadó nagytermében.

**** Molière színháza.** A *Revue Generale* című párisi folyóiratban François Bournard érdekes cikkeket ír azokról a becses okiratokról, amelyeket a *Théâtre Français* irattárában őriznek. A legérdekesebbek és legbecesebbek egyike a *Registre de la Grague*, amelyben Molière társulatának egyik színésze pontos feljegyzéseket készített az akkori előadásokról, bevételéről és a társulat minden nevezetesebb eseményéről. Ebben a jegyzékben, a többek közt, a következő nem érdektelen feljegyzés olvasható:

A király öcsöse megígérte a társulatnak pártfogását s azt, hogy minden egyes tag háromszáz livres nyugdíjat fog kapni.

Egy későbbi feljegyzés ugyancsak ezzel a dologgal foglalkozik és így szól:

A király öcsöse által megígért háromszáz livres-t soha senkinek nem fizették ki.

**** Calvé asszony, mint tragika.** A párisi *Temps* nem kevesebbről ad hírt, mint arról, hogy Calvé asszony, a párisi nagy opera híres starja, hátat akar fordítani az operának és tragikái színésznővé akar lenni. A művésznő azt adja okául különböző elhatározásának, hogy az opera színpadán nincs elég tere arra, hogy tehetségét érvényesítse. Calvé asszony a *Temps* egy munkatársának azt mondta, hogy még csak *Brunca*: Vihar és *Gluck: Armida* című operájában akar fellépni, aztán végleg búcsút mond az Operának.

— Az ütem szigorú törvényei, — mondta többek közt a híres énekeső, — mindig bizonyos egyhangúságba kényszerítettek bele a játékbán. Ez pedig elviselhetetlen rám nézve s minthogy a nagy drámai szerepeket, mint *Isoldát, Brunnhildot, Fidelet* stb. nem tudom énekelni, elhatároztam, hogy *Antoine* színházban a *Sappho, Magdát* és hasonló szerepeket fogom játszani, amelyekben az élet igazi drámaiságát kifejezésre lehet juttatni, ami egy olyan műfajban,

amelyben az ütemszerű énekre esik a súly, lehetetlen.

**** Úszó színház.** Nem közönséges élvezetben lesz részük a közel jövőben a londoniaknak. Egy leleményes vállalkozó ugyanis úszó színházat tervez. A hajó-színház úgy lesz építve, hogy mintegy háromszázötven nézőt kényelmesen befogadhat. A nagy fedélzeten százötven pár táncolhat is, s az egész hajót át lehet majd alakítani egy rendkívül ügyes mechanizmus segítségével vendéglővé is. Az úszó színház vállalkozója óriási jövedelemre számít s a nyári idény alatt valamennyi nevezetes kikötővárost meg fogja látogatni a színházával, amelyben: vodvilleket, bohózatokat és operetteket fognak adni.

**** Amerikai darabok sikerel.** Egy newyorki újság nagyon érdekes adatokat közöl az amerikai színházak kasszadarabjairól. Az élen a *The Little Minister* című darab áll, amely Adams kisasszonynál 841-szer került színpadra és két millió dollárnál több jövedelmet hajtott. A *Fen Hur* című darab 194 előadásra csak szerény 1,600,000 frankot jövedelmezett. *Zaza* 173 előadásban 1,375,000 frankot hozott. Miss *Neihersole* kisasszonynak, a newyorki Sappho hősnőjének hetenként 44,000 és 66,000 frank közt ingadozott a jövedelme. *Fulda Estélyed* harangjának hetenként 30,000 frank volt a bevétele.

**** Színház esték Versaillesben.** Jules Claretie, a *Théâtre Français* igazgatója, a versailles-i kastélyban klasszikus színházi estéket akar rendezni. Claretie terve felmátaszta azokat a színházi előadásokat, amelyeket XIV. Lajos hírhedt kegyencnéje, *Pompadour* asszony, rendezett a maga korában.

**** Az újabb Sappho-pör.** New Yorkban egy újabb Sappho-pört tárgyalt a napokban a bíróság. Csak hogy most nem a darab erkölcsiségéről, hanem pénzről volt szó. Mr. Clyde Fits, a Sappho szerzője 64,764 frank tantámé erejéig bepörölte a címzerep híressé vált személyesítőt. *Nethersole* Olga kiaszszonyt. A kisasszony erősen szabadkozott a fizetés ellen, de a bíróság elmarasztalta az összegben.

**** A Theatre-Antoine programja.** A párisi Theatre-Antoine a jövő évadban három rendkívül érdekes darabot vet föl a programjába. Az első *Hauptmann* Gerhardt *Henschel fuvarosa* (Jean Thorel fordításában), a második a *Daudet* regényéből készült *Kis kápolna* (La petite paroisse) és a harmadik *A föld* (La terre) amely *Zola* ismeretes regénye után íródott.

**** Katonazene a Telefon Hirmondóban.** Előzetkint esti szórakozásul ma este 8 órált 11 óráig katonai és cigányzene hangversenyt közvetít a Telefon Hirmondó. Közben 7/10—10-ig a rendes esti felolvasást is megtartja a Hirmondó, igen érdekes újdonságokat olvastatván fel.

MŰVÉSZET.

□ **Zsolnay szobra.** Pécsi levelezőnk írja: A Zsolnay-szobor bizottság ma délelőlt 11 órakor tartotta alakuló ülését báró Fejérváry Imre főispán elnöklése alatt. A bizottságba a törvényhatóság 33 tagot, a pécsi kereskedelmi és iparkamara 15 tagot választott be. Báró Fejérváry Imre elnök lelkes megnyitó beszédet intézett a megjelenteknek. Ez az első lépés — úgy mond — ama szép eszme megvalósítása érdekében, melyet a pécsi kereskedelmi és iparkamara pendített meg és amelyet a város közönsége egyhangulag magáévá tett, hogy Zsolnay Vilmosnak Pécs városa szobrot emeljen, ki nagy tehetségével és skaratával megalapította a magyar műipar hírnevét s művészetével figyelmet keltett mindenütt a művelt államok között. — A titkár, dr. Záray Károly ismertette a módozatokat, hogy a gyűjtés milyen körre terjedjen ki. Felhívásokat küldenek az összes iparkamarához és az ország 400 ipartestületéhez. A gyűjtést egyébként teljesen társadalmi uton vezetik s minden hivatalos színezetet mellőzni fognak. A gyűjtésnek három hónapon át fognak tartani. A szobrot Zsolnay Vilmos halála napjának évfordulóján állítják fel.

□ **A Képzőművészeti Társulat tavaszi kiállítása** még csak bezárólag vasárnapig lesz nyitva. A kiállítás április 10-én nyitott meg és azóta közel 20,000 látogatója volt. A kiállítási koronás sorsjegyek buzását június 13-án délután 4 órára tüzték ki.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Tudományos Akadémia II. osztálya** ma délután 5 órakor zart ülést tartott *Fauter* Gyula elnöklete alatt. Jelen voltak: *Tisza Kálmán, Szilágyi Dezső, Pulszky Ágost, Concha Győző, Ballagi Aladár, Gaál Jenő, Borovszky Sámuel, Csánky Dezső, Acsendi Ignác, Békffy Remig, Csaplár Benedek, Nagy Gyula és Kovács Gyula.* A gyűlés megnyitása után az osztály tárgyalás alá vette a *Bródy*-alapítvány ügyében *Szily Kálmán*-indítványát, mely a szabályzat ügyrendi módosítását ajánlja és Ballagi Aladár indítványát, mely szerint az akadémia a Bródy-jutalmat adja vissza az alapítóknak. Beható vita után, melyben *Szilágyi, Tisza, Kovács, Concha, Ballagi* és még többen résztvettek, azt határozták, hogy egy ötös bizottságot küldenek ki, melynek feladata lesz az indítványok fölött előterjeszteni véleményét. A másik fontos tárgy volt, hogy a lemondott Bródy-bizottság helyébe, amely tudva-

levőleg báró Kaas Ivornak ajánlotta a díj kiadását, új tagokat válasszanak. *Pawler Gyula* kijelentette, hogy akadályoztatása folytán a bizottság elnökségét nem fogadhatja el. A zárt ülés a sorban legidősebb tiszteleti tagot: báró *Nyáry Jenőt* választotta meg a bizottság elnökévé. A bizottság tagjainak többszöri szavazás után *Ballagi Aladárt* és *Pulszky Gusztávot* választották meg.

□ **A Természettudományi Társulat növény-tani szakosztálya** holnap, szombaton délután 5 órakor kivételesen a kertészeti tanintézet termében (Ménosi-ut 45.) ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. *Fialovszky Lajos*. Megedződött fügefacsokk a Gelért-hegyen. (Bemutatással) 2. *Filarszky Nándor*: A kárpáti alpinetum ügye. 3. Folyó ügyek. 4. Az intézeti telep megtekintése. Ülés után összejövetel lesz a Fehérvári ut 43. szám alatt lévő vendéglőben.

□ **A Stefánia pesti szegény gyermekkorház-együt most adta ki az évkönyvét az 1899-ik évről.** A dr. *Bókay János* egyetemi tanár igazgatása alatt álló Stefánia-korház az elmúlt esztendővel működésének hatvanegyedik évét fejezte be s ez alatt az intézetben 473 918 beteg gyermek nyert kezelést és 30,614 gyermeket oltottak be.

SPORT.

**** Vivő-akadémia Kolozsvárt.** A Közponli Egyetem Vivőtársasága érdekes vivőversenyt rendezett június 4-ikén Kolozsvárott. Az ünnepség védnöke báró Wesselényi Miklós főispán volt. A jury elnöke, *Palkovics József* cs. és kir. altábornagy mellett a következő jury tagok töltötték be tisztüket: *Papp Béla* cs. és kir. tábornok, báró *Feilitzsch Artur*, gróf *Lázár István*, dr. *Udránszky László*, dr. *Szabó Dénes*, *Altörjaj Pál* csendőr-őrnagy, *Issekutz Gyula* és *Tabódy Jódhady*, *Maitre d'assaut*: *Robely Jenő* vivőmester volt. *Robely* mester fő- és kard iskolája után, amelyben *Matolesy László*, *Fabian* és a legújabb tanítvány *Issekutz* vettek részt, *Karivivás* volt. Első győztes: *Bagaméry József*, 2-ik *Gabányi Imre*, 3-ik *Matolesy László*, 4-ik *Sárgy István*, 5-ik *Rajcsányi* lett. Az akadémia kivásában az első díjat *Palkovics József* tábornagy által ajándékozott arany órát *Schindler Emil* (Robelyi-iskola Budapest) nyerte el. A második és harmadik díjat *Szathmari Ervin* és *Dittrő Mór* huszárhadnagyok nyerték meg. A piéce resistance: *Robely* mester és szeghly *Benedek Gyula* a magyar mesterek nesztorának gyönyörű pádmassautja volt. *Robely* mester ezüst koszorút és palmalevelet, *Benedek* mester babérokoszorút és két kardot kapott emlékül. Az iskolavivásban *Issekutz Béla* arany éremmel, *Vucsetichot* ezüst éremmel és *Sárgy Lászlót* arany éremmel tüntették ki.

**** Wallasek.** Az a szegény cseh lovászyerek, akinek katasztrófájáról mai számunkban megemlékeztünk, nagy gyászát hozott a turf barátaira. A sok játékos, aki „bizonyosra” szeret fogadni s aki az utolsó időben olyan sokszor fogadta ujjongva a piros arcú, csinos gyereket, amint kijött a pályáról, most mind el van keseredve, mind azt mondja, hogy ellettek a láb alól az angolok Wallaseket, azért, mert belföldi lovászfú volt, aki előtt még nagy karrier, a jövő championság állott. Mivelhogy az angolok féltekenyek a pozíciójukra s szeretnék, ha más nem nyerne versenyt, csak angol jockey, a gyantsítás még nagyobb tápot talál, pedig minden jel arra mutat, hogy a kissé már elbizakodott lovászyerek maga volt az oka annak, hogy a Parsifal handikapben Highest timeről lebukott. A szerencsétlen verseny lefolyását, melyben utolsót lovagolt a csodálatos jockey-gyerek, így írja le a mai *Magyar Turf*:

Amint a verseny megkezdődött, *Alice*, Highest time és *Mellifano* színei látszóttak, aztán *Gagerl*, *Dundi*, *Aldomás*, *Fille*, hátul *Diald* és *Zászlós*, 100 méterrel a kis tribün előtt a lovak tömörültek. *Gagerl* a korlátnál akart jönni, de *Wallasek*, akinek Highest time-mal félnessé vezetése volt, ezt észrevéve lovat hirtelen a korlát felé fordította. E pillanatan vagy a ló ment a korlátnak, vagy pedig *Gagerl* galoppozott a hatós lábába, összeesett, ugyanott, ahol tavaly *Elluci Rumboldal*, maga alá temetve lovasát. A lovak szétbontek, *Gagerl*, mely *Wallasre* galoppozott, visszaesett s *Alice* is létre ugrott, míg *Diald*, amely kívül fekvő, legkevesebb volt korlátozva, könnyen galoppozott haza.

A szerencsétlenségnek különben *Wallasek* maga volt az oka. A mikor észrevette, hogy *Gagerl* ki akar jönni a korlát mellett, lovat hirtelen fordította a korlátnak, úgy, hogy Highest time belevágta a barrierbe az orrát, s összeesett. *Wallasek* hialos sérülései a következők voltak: *Gagerl* rágalloppozván, benyomta melkasát, amit maga *Sharpe* beismert. Ezenkívül jobb lába eltört, jobb állkapocsa leszakadt s az egész jobboldalon az orvos bennlást konstátált.

Highest time mindjárt a verseny után kimúlt. *Herbert Reeves*, *Wallasek* trainerje és a felesége teljesen megörték a szerencsétlenség sulya alatt. Mind a ketten zokogtak, a mikor *Wallaseket* a pályáról behozták. Gróf *Trauttmansdorff*, a szerencsétlenül járt zokó gazdája fel van habordva s erélyes vizsgálót követel.

A szerencsétlenül járt lovászyerek a katasztrófa óta pillanatra sem tért magához s halála minden órában bekövetkezik. *Wallasek* ez idén nem kevesebb, mint 18 győzelmet aratott s a győztesek sorában *Adams* és *Wilton* után a 3-ik helyet foglalta el.

**** A Derby után.** *Capo Gallo*, a Derby-győztes minden valószínűség szerint kimegy Hamburgba a

német Derbyért. A tegnapi helyzetlenül futott lovak sorából csak *Topromene* találkozik a német lovakkal, a „sötétek” közül pedig *Athla*. Ilyen jó három ló mellett valószínű, hogy ez idén is Magyarországra kerül a német Derby.

Simon. A St. Simon-Dornröschen csikó *Simoun*nak a neve régen kísért már a fogadók sorában, de a pályára nem léphetett még a nagynak ígérkező kancacsikó. Most úgy látszik, teljesen rendezett van, mert gazdája, gróf *Festetics* Tasziló nevezte egy holtaputáni kisebb kétéves versenyre. Lehet, hogy azért itt még nem indul, a Metropole-díjban azonban bizonyosan bemutatkozik a kiváncsi turfembereknek. Debutjánál csak egyetlen komoly ellenfele lesz: *Don Diego*.

Bécsi lóversenyek. A holnapi versenyeknek olyan rövid a programja, mintha végelgyengülésbe akarna kimulni a Derby-meeting. Pedig még holnapután szezonadják dőlnek el, a Bucaneer-verseny és a Metropole-díj s csak kedden lesz vége a Capo Gallo-meetingnek. A főszám az 1000 méteres Lady Patroness-verseny, amely ha közbe nem jön valami nagy eset, csaknem biztosan a *Diadal* lesz, a Parsifal-handikap nyertesé. Kivülre *Alfred* és *Da Capo* indulnak jó kilátással. A többi versenyek származásán aprók úgy díjok, mint résztvevőjük száma tekintetében. Legjobb jeltűk a következők:

- I. *Rohonezy-istálló*—*Spitzbub*.
- II. *Mondaine*—*Golden lock*.
- III. *Beauharnais*—*Gaspilieur*.
- IV. *Diadal*—*Poole-iovaglás*.
- V. *Caiglostro*—*Paraphie*.
- VI. *Arkanqyalád*—*Driver*.
- VII. *Glend'or*—*Hamlet*.

A bécsi lóversenyek eredményéről leggyorsabban a Telefon Hírmondó után értesülhetünk, mert a Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján már az egyes versenyszámok lefutása után adja a részletes eredményt. Az összeredményt pedig 9-17 órákor olvassák föl, riadójellet híván fel erre az előfizetők figyelmét.

Nyiltér.

Nyilatkozat.

A Kristály vizitok ismerősök és betegaim körében kellemes és igen jó hatással bírók, mert a jelenlegi állapotok mellett is és minden esetben a jó eredményt örömmel tapasztalom.

Dr. BARTA GÁBOR
gyakorló orvos. VIII. Főherceg Sándor-utca 19.

(Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Fölmentett gyilkos.** Annak idején mi is irunk a mezőlaborci véres drámáról. A magyar államvasutak mozdonyvezetője *Szabó Ferenc* valahogyan rájött, hogy kollégája *Stefancsik* Lajos házának vendégszeretettel visszaélve, földulta családi boldogságát. *Stefancsik* a mezőlaborci álmódon kérdőre vonta, mire az arcul ütötte. *Szabó* elfutotta a vér ez újabb inzultusára és kirántva zsebkését nyakoszorta feleségének meggyalázóját. *Stefancsik*olt holtan vitték el a pályaudvarról, *Szabó Ferenc* pedig önként jelentkezett a büntető hatóság előtt. Ezt az ügyet tárgyalta most a sátorlaj-új helyi esküdőbíróóság. A tárgyalás tegnap kezdődött és elhúzódott máig, minthogy 33 tanút kellett kihallgatni. A vádlottat *Fried Lajos* védte, aki ékes beszédben tárta föl *Szabó* kétségbeesett tettének rugóit. Az esküdtek a vádlottat nem vetkesnek nyilvánították, mire a törvényszék *fölmentő* ítéletet hozott és *Szabó*t azonnal szabadon bocsátották. A közönség, amely szívből rokonszenvezett a vádlottal, lelkesen megéljenozte az esküdteket és a bírakat.

§§ **Nyúl Mihály ügye.** E hó huszonhatodikán tartják meg a tárgyalást *Nyúl Mihály* ügyében, aki ügyvédét dr. *Horváth* Istvánt agyonlőtte. A tárgyalásra, mely a budapesti királyi büntetőtörvényszék előtt lesz, hat tanút idéztek meg. Az ítélőtanács elnöke *Zsitray* Leo, s vádhatóság képviselője *Geguss* Gusztáv főügyész-helyettes, védő pedig dr. *Vass* Sándor lesz.

§§ **Svábok—magyarok.** A budafoki legények vasvillára kapnak, mielőtt magyar legény velődik a faluba. Ők mindenképpen svábok akarnak maradni s gyilkos ellenfelei a magyaroknak. A harcias svábok élén a két *Dragovics* flu állott s főképpen *Vass* Antal koosislegény ellen vezették ütöközötbe a sváb csapatokat. Az utolsó háború alkalmával *Vass* Antal a körhinta előtt álldogált, mikor *Dragovics* Rudolf hirtelen mellette termett s minden különösebb bevezetés nélkül arculütötte. *Vass* szó nélkül vonult vissza a tettek mezejéről, de bosszút esküdött s maga mellé vége egy pár magyart, névszerint: *Janitsék* Istvánt, *Uitz* Györgyöt, *Uitz* Istvánt és *Vass* Ferencet, döntő ütöközetre készült. A villamos vasut mentén vívták meg a szörnyű csatát, mely *Dragovics* Rudolf halálá-

lával és *Dragovics* József súlyos megsebesülésével végződött. A magyar legényeket ezért *halált* okozó súlyos testi sértés büntette miatt a pestvidéki esküdőbíróóság elé állították, ahol *Rónay* Kamill táblai bíró elnöklele alatt tegnap kezdtek tárgyalni a pört. A vádhatóságot dr. *Haldás* Lajos kir. ügyész képviselte, a vádlottakat dr. *Fried* Vilmos, dr. *Lehótzky* Antal, dr. *Várkonyi* Oszkár védtek. A vádlottak mindannyian megvallották vétküket. A tanúk is jámbor, békés embereknek ismerték a vádlottakat.

A törvényszék ma a marasztaló verjélt alapján *Vass* Antal halált okozó súlyos testi sértés és súlyos testi sértés büntetőért összbüntetésül 4 évi börtönrre és 40 korona pénzbüntetésre, *Janitsék* Istvánt, *Uitz* Györgyöt, *Uitz* Istvánt halált okozó súlyos testi sértés büntetőért egyenként 2 évi és 6 havi börtönrre és fejenként 40 korona pénzbüntetésre, *Vass* Ferencet pedig súlyos testi sértés büntetőért 1 évi börtönrre ítélte.

§§ **Zenoviev Béla ügye.** A királyi tábla első büntetőtanácsa tegnap főlebbviteli nyilvános főtárgyaláson foglalkozott *Zenoviev* Béla könyvelő ügyével, aki hatvanéves korát sikasztotta el a magyar leszámlító- és pénzváltóbank főintézeténél. A budapesti törvényszék két rendbeli sikasztás büntetőért és tizenkilenc rendbeli magánokirathamítás büntetőért négy évi fegyházzal sújtotta. A vizsgálati fogságból a bíróság két hónapot számított be. Elítélte továbbá öt évi hivatalvesztésre s száználjelenkorona pénzbüntetésre. A tábla *Tolnai* Antal bíró előadásában tárgyalta ma az ügyet s dr. *Vargha* Ferenc főügyész-helyettes indítványának és dr. *Tóth* Kálmán védelmének előterjesztése után megerősítette a törvényszék ítéletét.

§§ **Megrágalmazott ügyvédek.** Egy szentesi földműves, *Oze* János azt állította az igazságügy-miniszterhez intézett beadványában *Schläzinger* Károly és dr. *Purjesz* János szentesi ügyvédekéről, hogy a szentesi íráshíróság előtt vitt pörében összeállításokat és ellenfelell. A budapesti törvényszék, mint delegált bíróság, nyilvános rágalmazást vonta pörbe *Oze* Jánost s a megtartott tárgyaláson ötven forint pénzbüntetésre ítélte. Ezt a büntetést helybenhagyta a királyi tábla is. A kuria harmadik büntetőtanácsa, *Szűcs* Ákos bíró előadásában, tegnap délelőtt tárgyalta az ügyet s mindkét alsófokú ítéletnek a megváltoztatásával, két heti fegyházzal sújtotta a vádlottat.

TÁVIRATOK.

Francoia tengerészet.

Páris, június 8. Az 1800-iki hadgyakorlatok idejére *Gervais* tengernagyot szemelték ki az északi- és középtengeri hajóraj egyesüléséből alakuló hadosztály parancsnokul. A kiállítás alkalmából különféle tengerészeti ünnepségeket fognak rendezni.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 8. Az államvasuti tanács ma *Wittek* vasutügyi miniszter elnöklele alatt újra ülést tartott és a tanács kebeléből külön bizottságot választott a kiviteli tarifák fejlesztésének előzetes tárgyalására. *Boschan* általános helyeslés mellett köszönetet mond a miniszternek azért, hogy a Trieszittel való második vasúti összeköttetés tervét közelebb hozta a megvalósuláshoz azzal, hogy a képviselőházban törvényjavaslatot nyújtott be több vasutnak államköltségen való építéséről. Azután különféle részletekérdeéseket intéztek el.

London, június 8. (*Gabonapiac*). Az irányzat általában szilárd. Buza, tengeri és liszt 3—3 p-vel drágább. Városi liszt 22 sh. 6 p. Repeozal 29 sh. 6 p. Behozatal: buza 20.000, zab 80.000 métermázsra. Az idő esős.

Bécs, június 8. (*A Budapesti Napló* telefonjelentése.) New York lényeges javulást jelentett, az itteni piacon mégis csekély volt az animo. Buza és rozs három fillérrel javult, az tegnapi magasságon maradt, tengeri hét-nyolc fillérrel gyöngült. Buza május—júniusra 7.80—7.81, buza ószre 8.13—8.15, rozs május—júniusra 7.10—7.09, rozs ószre 7.36—7.37, zab május—júniusra 5.34, zab ószre 5.42, tengeri július—augusztusra 5.90—5.83, tengeri május—júniusra 5.77—5.79, tengeri szeptember—októberre 5.95—5.97, repee augusztus—szeptemberre 13.15—13.25 korona. Felmondottak 2000 mm. buzát. A készárúk piacán a forgalom majdnem teljesen szünetelt a fogyasztás részvételese következtében, buza és rozs árai tegnap este óta nem változtak, tengeri javult. Maradtak: buza május—júniusra 5.80—5.82, tengeri július—augusztusra 5.85—5.85, buza ószre 8.14 korona. Egyébeknél változatlan.

Bécs, június 8. (*A Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánorgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 711.— Magyar hitelrészvény 715.— Angol-Osztrák bank 282.— Bécsi bank egyesülett 509.50. Union bank 578.— Länderbank 456.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 666.25. Lombard 127.— Elbavölgyi vasút 480.— Északnyugati vasút részv. 467.— Donányrészvény 290.25. rimamurányi vasút 559.25. Alpesi bányarészvény 451.— Májusi járadék 98.— Magyar ko-

ronajáradék 91.10. Török sorjegyek 112.50. Német birodalmi márká 118.42. Napoleon d'or 19.27.

Berlin, június 8. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Ésti forgalom.* Négyzszázalékos magyar aranyjárdék 97.— Magyar koronajárdék 91.— Osztrák hitelrészvény 291.50. Osztrák-magyar államvasút 141.60. Déli vasút 23.40. Északnyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegyi készpénz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegyi 218.15. (Utíto). Lombard —.

Frankfurt, június 8. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) Arfolyamok januárja. *Ésti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 221.90. Osztrák-magyar államvasút 141.60. Déli vasút —. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járadék 94.75. Laura-hóhó 241.40. Harpeni 208.80. Discont —. Alpesi —. Bécsi bankjegyesület —. Javult.

New York, június 8. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.1/2. (8.1/2) júliusra 8.49 (8.36). Szeptemberre 8.80. (7.79). New-Orleansban helyben 8.1/2. (8.1/2). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 7.85. (7.85). Stand white Philadelphában 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — *Zsír:* Western steam 7.25. (7.20). Roche és Brothers 7.45. (7.40). — *Tengeri irányzata szilárd.* Júnusra —. (—). Júliusra 45.1/4. (43.1/4). Szeptemberre 45.1/4. (44.1/4). — *Buza* irányzata igen szilárd. Piros ószi helyben 84.1/4. (—). Júnusra —. (—). Júliusra 77.1/4. (74.1/4). Szeptemberre 78.1/4. (76.—). Decemberre —. (—). Gabona szállítási díja Liverpooba 3 1/2 (3.1/2). — *Káv:* fair Rio 7. sz. 8.1/4. (8.1/4). Júliusra 7.40. (7.55). Szeptemberre 7.35. (7.45). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.70. (2.65). — *Cukor:* 4.1/2. (4.1/2). — *Őn:* 29.75 (29.25). — *Réz:* 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 8. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*). — *Buza* irányzata igen szilárd. Júnusra 71.1/2. (69.—). Júliusra 72.1/2. (69.1/2). — *Tengeri irányzata* állandó. Júliusra 40.—. (38.1/2). — *Zsír:* Júnusra 6.97. (6.92). Júliusra 6.97. (6.92). — *Szalonna* short clear 6.25. (6.20). — *Serfésűs:* Februárra —. (—). júniusra 11.87 (11.80). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Szombat, június 9. — Római katolikus: Felician pk. — Protestáns: Felician. — Görög-orosz: (május 28.) Kárpuz. — Zsidó: Szivan 12. Sabbath Nassa. — A nap két 3 óra 48 percek. — Nyugszik 7 óra 38 percek. — A hold két délután 4 órákor. — Nyugszik éjjel 1 óra 13 percek.

A miniszterek nem fogadnak. Rektorkonferencia az egyetemen. Az Orosz Női Gyorsvívó-Egylet mulataga a svábhegyi Eötvös-nyaralóban.

A Kiszaludj Srinhadában a Viceadmirális bemutatás előadása.

A dunaparti körvasút biszottságnak helyszíni eljárása d. e. 9 órákor.

Értelmezlet a kereskedelmi miniszteriumban délelőtt 11 órákor a zugligrati katasztrófa ügyében.

A magy. kir. Természettudományi Társulat növénytanai szakosztályának ülése délután 5 órákor L. ker. Menai-at 5. sz. Nemzeti Múzeum: Képtára és a néprajzi osztály (Csallag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi társai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti múzeum zárva.

Teknológiai iparmuseum zárva.

Az új országgház impolacernoka megtekinthető délelőtt 10—1-ig. Belépődíj 40 fillér.

Tavaszi tárlat a városigrati Múzeumban, nyitva délelőtt 9 órától esti 6 óráig. Belépődíj 1 korona.

Oroszgház képtár zárva.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-uti temetőben, nyitva délután 5 óráig.

Földtani múzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum, igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt.

Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 8 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is esaközöl) a városigrati iparcserknokban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltetgek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagyszózó-utca. Ma egész új szenzációk misor.

Folles Caprice. VI. Róvay-utca 13. Naponta 16-nyes misor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 33. Budapest legelőcsőbb szállodája.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitási kéréspárterem.

Petanovits Metropoli szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetőt). Újonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-6 rangú zenekarnak hangversenye.

KÜLÖNFELÉK.

† VII. Keresztély dán király. Bajorország a régensherceg bölcs uralkodása alatt nagy türelemmel viseli el beteg királyának szerencsétlen sorát. Abból az alkalomból, hogy mostanában annyit foglalkoznak a szerencsétlen király betegséggel, megemlékeznek VII. Keresztély dán királyról is, aki 1749-től 1808-ig ült a trónon. A dán király betegsége olyan volt, hogy szépen részt vehetett az udvari életben s csak a kormányzás teendőit végezte helyette felesége, az angol Karolina Matilda és minisztere, a később lefejezett Strauense. Az udvar ismerve a király betegségének megnyilatkozásait, előre intézkedett minden feltűnőbb cselekedet megállításáról. Ebéd idején például két apród állt a király széke mögött s ezek megakadályozták azt, hogy a beteg az ebéd befejezése előtt fölálljon és ezzel a többieket is kényszerítse az étkezés abban hagyására. Minthogy a király nem volt felségi jogaitól megfosztva, ügyelni kellett arra, hogy azokat senki ki ne használhassa. S ezért szigoruan el volt tiltva az udvari személyzetnek a királlyal való beszélgetés, továbbá az, hogy kérdéseire feleljenek. Megtörtént egyszer, hogy a királlyal olyan egyént neveztek ki kamarásnak, aki előtte rendkívül ellenszenves volt. VII. Keresztély erre egy állott boszúsú környezetén, hogy kamarásává tette a fűtőszolgáját is. A királynő erre az új kamarásnak egy csinos paraszthirtokot ajándékozott, mire ez lemondott magas állásáról. VII. Keresztély egész ifju korában nagyon vonzódott a színpadhoz, és nem egy darabot szó szerint kívülről tanult meg. Ezek az emlékek utoljára felbukkantak fel benne, amikor egy este későn, váratlanul megjelent az egyik terebben egybegyűlt udvar közepette és élénk gesztussal, sőt ügyeslővén mély érzéssel elszavalta Klopstock egy ódáját. Az udvar perazé a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig az előadást.

† Mese a jámbor képvásárlóról és a hamis szakértőről. Maurice Tellier, aki Párisban a Vaugirard városrészben lakik, szeret turkálni a zsidóságok boltjaiban, hogy valami „felfedezést” csináljon. Egy napon Maurice Tellier, aki különben tőképezés, egy antikváriusnál egy rosszul berámázott képre bukkan. A képen ugyan semmiféle név nincsen, de azért nagyon megtetszik Maurice Telliernek, aki örül, hogy gyűjteményét megint gazdagíthatja. Az antikvárius iratlan képpel négyszáz frankot kér. De négyszáz frank, az sok pénz, még a dus Maurice Telliernek is, ezt jól meg kell gondolni. Néhány napi töprengés után részánja magát, hogy fölkeresi Lepère urat, a szakértőt, aki a cimben oly súlyos jelzővel van illette. Lepère ur hajlandó is elkísérni a tőképezést az antikváriushoz negyven frankért, ami

az ő rendes honoráriuma, mert ingyen nem vesztegeti a tudományát. A szakértő megnézvén a képet, imigy nyilatkozik:

— Husz frankot sem ér ez a hívnyság!

És Maurice Pellier boldog, hogy be nem esapódott. Hanem azért a kép még se megy ki a fejéből, furja az oldalát, s néhány nap mulva nem állhatja meg, s eltelveyedik az antikvárius felé. Hátha olcsóbban kapható az a kép.

— A kép! — mondja a boltos. — Hisz azt a barátja elvitte. Fél órával később visszajött és rögtön kifizette érte a négyszáz frankot.

Pör lett a dologból, s a hamis szakértő visszafizette a jámbor képvásárlónak a negyven frank honoráriumot. De ez mégis sovány vigasztalás volt csak.

† Francia lap Jókainéről. A Fronde, amelyet kizárólag nők szerkesztenek, Jeanne Brémond, a kiváló írónő tollából hosszabb cikket küld Jókainéről. A cikk egy része a következőképp írja le Jókainét:

Noha még igen fiatal, mégis imponál a megjelenése. Termete hatalmas, szoborszerű idomokkal. Vallai fölségesen szépek, pompás nyakon sűrű fekete hajerdőtől beárnyékolat kifejezesteli fő ül. A kékes-zöld szemek nézése mély, bájos és megkapó. Orrának vonalai finomak és ami a képet összhangzatosan széppé teszi, az főképpen a csodálatos delikát szája, amelyből kedvesen ragyognak ki a gyönyörűen elrendezett vakítóan fehér fogak.

† A kiállítás és a oselédék. Egy francia folyóiratban Georges Duval élénk képet tár fel azokról a viszonyokról, amelyeket a párisi kiállítás a cseleltartásban előidézett.

Nemrégiben, írja, egy montaubani barátom Párisban jött, hogy itt egy negyed esztendő eltöltésén. Kivesz egy lakást, berendezi a maga és felesége számára, aki hazulról hozott magának cselédet. Nagyon kedv leány volt, barátom jól ismerte a családját is, s minden jó tulajdonságát már egy év alatt jól kiismerte. Két nappal a megérkezés után Rosalie — így hívták a leányt — beszélni óhajt az asszonyával.

— Nagysága — kezdi — valamit mondanék.

— Na mit lányom, talán örököltél?

— Nem nagysága, hanem hogy elmennek a szolgálatból.

— Hogyan Rosalie, talán haza vágyakozol Montaubanba?

— Ó nem kérem alássan, de más szolgálatot kaptam.

— Amely jobb, mint a mostani?

— Itélje meg maga a nagysága. Itt cipőt, ruhát tisztogatom, ágyat vetek, ott piros csipkés selyem ruhát veszek magamra, gránátvirágot tűzök a hajamba és a foglalkozásom az lesz, hogy egész nap legyezni fogom magamat.

— Megbolondultál?

— Ó nem nagysága. Andaluziai nő leszek. Az „Andaluzia Greyv idejében” igazgatója három frankot kínál egy napra, azonkívül kosztot és lakást. Ha már a jó szerencse ilyen jószívű embert küld nekem, csak be fogja látni a nagysága, hogy nem habozhatom.

És másnap Rosalie elment és lón belőle barna andaluziai nő . . . Feleségem pedig rögtön más leányt keres. Csakhamar hoznak is egyet. Aztán a következő beszélgetés fejlődött ki közöttük:

— Mennyit bért kíván?

— Százötven frankot.

— Havonkint?

— Igen kérem, havonkint.

— Ennyit nem szoktam fizetni. Persze ha ilyen nagy bért kíván, akkor bizonyosan valami különösöt tud.

— Igen kérem. Tudok — hastáncot.

— Hogyan, hastáncot?

— Igen kérem. Amikor kiállítás megnyílt, a „Kairói Színház”-hoz voltam szerződve. Egy nap alatt megtanítottak erre a táncra és száz sou-t kaptam egy napra. Hanem egy szép napon megbukott kenyéradó gazdám, Abdul Hamid, s mennem kellett. De szívesen felejtém el a Keletet, ha ugyanannyit kaphatok, mint a kiállításban. Akkor a hastánc helyett megint a koszártáncot járom. De másképp nem. Tehát százötven frank — tetszik, vagy nem tetszik? Ha nem kapok szolgálatot, az se baj. Az „Optikai Palota” igazgatója már háromszor is megfogadott volna az X-sugarakhoz, ha akartam volna.

† A hosszú élet titka. A titok megvan, a megoldásáról néha-néha azt állítják, hogy megtalálták. Dr. Pearson chicagói orvos, aki most nyolcvan esztendő korát elérte, nemrégiben azt a megingathatatlanságát fejezte ki, hogy a száz esztendőskor is megéri. Egyébként külön ember ez a dr. Pearson. Tizennégy millió vagyona volt, amelyet a legkülönbözőbb célokra adományozott. Csak nemrégiben azzal kellett nagy feltűnést, hogy nem lépett be a Dewey-bizottságba, mert attól félt, hogy így esetleg megfosztják delutánai álmától, s ebben az esetben el kellett volna térnie a hosszú életre vonatkozó alapelveitől. A hosszú életre vonatkozó elméletét egész sereg egészségügyi axiomában rakta le, amelyekről legutóbb a „Physician and Surgeon” című folyóiratban meg is emlékezik. Ime néhány az axiomák közül: A legtöbb ember a fogával ássa meg a sírját. Csak semmiféle torta, vagy édes kalács, s akkor nincs se betegség, se fájdalom. Ne hajszoltasd magadat sohasem a félelemben, ne izgattasd fel soha magadat, a bosszuság minden pillanatát az élet egy morzsájának elvesztését jelenti. Ha meghülsz, végy be kint és egyél egy hagymát. A pénzedet osszad szét, az örömet szerez

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Irtá: GABRIELE D'ANNUNZIO

(14)

Csak fáradt . . . csak éppen fáradt. Szüksége van a pihenésre és egyetlen enyhítő gyógyszerre: a lánya énekére. Mondja, Effrena, nem hisz-e ön is a zene gyógyító hatásában?

— De sőt . . . — válaszolt a költő. — Ariannában isteni adomány rejtezik, amelynek hatalma túlterjed minden határon.

Önkéntelenül csak a keresztnevének nevezte az énekes lányt, eltérve a nagyvilág elfogadott szokásaitól. Egészen különös, magában teljes egyéniségnek látta őt, aki teljesen ment a szokások apró kötelékeitől, a saját maga-szabta életét él. Egyszerűen állónak, magánosnak látta őt, hasonlatosnak amaz alakokhoz, amelyek a bemélyített háttérből kidomborodnak. Érezte, hogy ennek a lánynak nincsen semmi köze a köznapi élethez s hogy pusztán valamelyik nagyon titokzatos gondolatának él. És máris szenvedélyes türelmetlenség gerjedt fel a költőben akár a kiváncsi emberben, aki egy hermetikus zárt iparkodik megnyitni.

— Ariadne, a mitológiai névrokonom, legalább a feledés adományát kapta annyi fájdalom után — szóló a lány. — Én nem . . .

Önkéntelenül is keserűség tapadt a szavaihoz. Stelio felfedezni vélte bennük egy kevésbé fájdalomteljes élet vágyát. Benn volt e szavak színeben a rabzoltság ellen való büszke tiltakozás, az önfeláldozástól való irtózás, vágyakozás

az öröm magasztalás felé. A költő tudni vélte most már, hogy a lány nem hisz atyja megmentésében s éri, hogy immár csak egy elhamvadt tüzhelynek őrzője. S ama tönkresújtott nagy művészek képét állította maga elé képzeletében s ezt a képet nem a valóságból vette — hisz sohasem látta — de abból a szellemből alkotta össze, amely amannak műveiből kiáradt. És oly halálos aggodalommal nézett erre a képre, mint amily fagyos félelmet érzünk a halál láttára. És egész ereje, büszkesége és minden vágya megcsönidült benne, mintha egy fenyegető kéz rázna egy csomó fegyvert. És minden idegszála reszketett.

— Foscarina egy mondata más fordulatot adott gondolatainak.

Odanézzon, Effrena — szóló a színésznő, Desdemona háznak erkélyére mutatva. — Ni a szép Nineta, hogy fogadja a szerenádát a majma meg a kutyája közt.

— Ah, a szép Nineta! — kiáltott fel Stelio, hirtelen kitérve magát szomorú gondolatai közül. Az erkély felé fordult és bizalmasan, élénk kémozdulattal üdvözölte a csöpp kisasszonyt, aki az erkélyről hallgatta a zenét. — Még nem is üdvözölhettem. Ez a legedesebb és legkresesebb madárka, amit csak valaha láttam. Minő szerencsés volt az én kedves Hodiz barátom, hogy felfedezte őt egy hárfá hurjainak árnyékában, amidőn éppen valami ócskásznak a boltjában kotorászott. Két szerencsés felfedezés egyazon napon: a szép Nineta és Pordenone egy festménye! Áttól a naptól fogva tökéletes volt a herceg élete harmóniája. Szeretném, ha egyszer megnéznék ezt a fészket. Ime egy ember, aki tökéletesen a maga izlése szerint komponálta meg az élettrajzát s most itt épp oly boldogan él, mint ahogy élt morva őse a rosswaldi paradicsomban. Ah, mennyi érdekes apróságot tudnék róla mesélni!

Színes lámpiókkal ékes bárka állott a Desdemona háza előtt, tele énekeslél és zeneszszel. Régi dal, az ifjuság mulandóságáról és szépség hervadásáról szóló, szállott az asszonyka felé,

aki gyermekesen mosolygott a majma meg a kutyája között.

Do beni vu ghavé,
Boleza e zovento!;
Co i va no i torna piú
Nina mia cara . . .

— Nem hiszi-e Effrena, hogy ez itt az igazi lelke Velencének s hogy az, amiről ön tegnap a tömegnek beszélt, nem Velencé, hanem az öné! — szóló Foscarina, a lány dal ritmusát feje bölöngatásával követve.

— Nem, nem az — válaszolt Stelio. — Belsőnkben, lelünk mélyének felszínén kőza piliangóként röpök egy lelkeske, parányi játszó szellem, amely gyakran elcsábít minket, elvezet hiúságos, közepes élvezetekhez, gyerekes időtöltéshez, könnyű muzsikához. Ez a kóbor lelkeske benn él a legkomolyabb és legzordonabb embekekben is, hű kísérlőjük, mint a clown, akit Otello mellé adtak. S néha azután alaposan megtéveszti ítéletünket is. Ön most e gitár kísérlőben Velence e pajzán kísérlőjét hallja; de az igazi, a nagy lelket csak mély csend idején, leginkább pedig nyár derekán, dőben láthatja meg.

Az énekes bárka kőre csónakok és gondó-lák sereglettek, a lámpionok tüzes színe megrezzenet a víz felszínén, az asszonyok önfelédten hallgatták a dalt:

Se lassaré passar
La bela e fresca età,
Un zorno i ve dirá
Vechia maurs;
E bramaré, ma invan,
Quel che ghavévi in man
Co avé lassé scampar
La congiontura.

(Folytatás következik.)

és meghosszabbítja az életet. Se kávé, se teát ne igyál, mert az rongálja a szívet. A főzelék és a gyümölcs az embert fiatalágának a megőrzéséhez segíti, többet ér, mint minden „ifjúsági forrás” és orvosi szer.

† Egy plagizáló Heintze, Oroszországban leplezték, mint lapunknak is meg volt írva, egy Heinze nevű urat és egy Csujmina nevű asszonyt, hogy ők bizony idegen tollakkal ékeskedtek, egy lopták a regényeket. Arra ők keservesen védekeztek és még jobban bele másztak a hinárba. Heintze urra, mint plagiatorra, most kezd rájárni a rud. Hiába mosakodik, rajta szárad a lopás büne. A Haute-Maison tilka cím alatt ugyanis egy regényt közölt muszka nyelven 1895-ben s a regény franciára való fordításának a jogát egy Grünberg nevű ur megszerezte. A fordítás a Journal de Genèveben jelent meg 1896. december 17-iktől 1897. március 3-ikáig. A fordító kínos meglepetésére került, hogy az a regény már husz évvel megjelent franciánál s a szerzője Emile Richebourg. A regény címe akkor La fille maudite volt s annak idején nagy sikert aratott.

† Békaeső. Érdekes, de kellemetlen meglepetés érte a minap Toulon városát. A délután folyamán hatalmas vihar támadt és valóságos béka-eső hullott az égből. Az utcákat, házakat elborították a kis békák milliói. Ez a jelenség meglehetősen ritkán fordul elő, de megmagyarázható olyképpen, hogy a város közelében lévő moosarak vizéből, amelyek tele vannak békákkal, a forgószél nagy tömeget hozott magával, amely aztán a város fölélt lehullott a földre. A touloniak már unják a békát, jobb szeretnék a sült galambot.

KÖZGAZDASÁG.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 38.50 korona pénzben, 39.— korona áruban. — Bécsben az irányzat szilárdabb. A nyersszesz ára 43.60 korona pénzben, 44.— korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő szűkes-fővárosi sertés-konzumvásár aranyozása 1900. évi június 8. Készlet 62 darab. Érkezett 957 darab. Összesen: 1019 darab. — Eladott 999 darab. Maradt 110 darab. — Napj árak: 120—180 kgr. sulyban 96—100 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 96—102 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 96—102 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 86—90 koronáig, Malacok 82 korona 100 kilonkint. A vásár hangulata élénk.

A budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, június 8.

Jó kínálat és korlátozott vételkezd mellett a hangulat ma nyugodtabb volt. Forgalomba került 11000 métermázs buza néhány fillérrel alacsonyabb áron. Más gabonaneműekben a forgalom csekély volt és az árak változatlanok maradtak.

Eladott: Buza Tiszavidéki: 1100 mm. 77 k. 7 K. 87 1/2 fillér. Pestmegyevidéki: 1000 mm. 78.5 k. 8 K., 200 mm. 78.5 k. 8 K. 85 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 50 f., keverékes, 100 mm. 73.5 k. 7 K. 45 f. Fehérmegyevidéki: 500 mm. 75.5 k. 7 K. 50 f. Bécskeréki: 1100 mm. 75.5 k. 7 K. 57 1/2 f. Bécskeréki: 800 mm. 74 k. 7 K. 51 1/2 f. Bajai: 1200 mm. 74.8 k. 7 K. 80 f., 1150 mm. 73 k. 7 K. 25 f. Hódmezővásárhelyi: 1600 mm. 77.5 k. 8 K. 7 1/2 f. Raktárbóli: 1000 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 40 f. Mind 3 hónapra. Rozs: 100 mm. 7 K. — f. Zab: 200 mm. 5 K. 30 f., 100 mm. 5 K. 20 f., 100 mm. 5 K. 52 1/2 f. Készpénzfizetés mellett. A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns for grain types (Buz, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Kéles), quality (elsőrendű, másodrendű, takarmány, égetni való, sörfőzészeti való, bánászi), and prices in K and f.

Table with columns for grain types (Egyéb gabonaneműk), quality (elsőrendű, másodrendű, takarmány, égetni való, sörfőzészeti való, bánászi), and prices in K and f.

A határidőfizet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns for grain types (Buza júniusra, Buza októberre, Rozs júniusra, Rozs októberre, Zab júniusra, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júniusra, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Repce augusztusra) and prices.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for grain types (Buza júniusra, Buza októberre, Rozs júniusra, Rozs októberre, Tengeri májusra, Tengeri júniusra (1901.), Zab júniusra, Zab októberre, Repce augusztusra) and prices.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns for grain types (Buza júniusra, Buza októberre, Rozs májusra, Rozs októberre, Zab májusra, Zab októberre, Tengeri júliusra, Repce augusztusra) and prices.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde, tekintettel az osztrák belpolitikára és a kínai zavarásokra, aránylag tartott irányzatot tüntetett fel, ami főleg fedezési vételekre vezethető vissza. A nemzetközi piac kissé megszilárdult. A helyi értékek gyéren kerültek forgalomba; rimamurányi némilög javult, míg közúti ismét 6—8 koronával hanyatlott.

A déli tőzsde tartózkodó és inkább gyengéssé hajló volt.

A helyi piac forgalom nélküli, báyadt.

A valutapiac gyengébb.

Az előtőzsde gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 717.25—718.— Osztrák hitelrészvény 710.75—712.75. Osztrák-Magyar államvasut 663.50—664.75. Rimamurányi vasmű 588.—590.—. Városi villamos vasut 317.—. Közúti vasut 620.— korona.

A déli tőzsde tartózkodó.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 715.—716.80. Osztrák hitelrészvény 711.—711.75. Osztrák-Magyar államvasut 664.—664.75. Rimamurányi vasmű részvény 559.—560.—. Közúti vasut 618.—624.50 korona.

Forgalomba került: Drasche-féle részvény 390, Ujlaki téglagyár részvény 190, Adria tengerhajózási társaság részvény 484, Városi villamos vasuti részvény 319—317 korona árfolyammal.

Utítottás. A 4 órai záratok maradt: Osztrák hitelrészvény 711.50. Magyar hitelrészvény 715.50. Leszámlító bank 479.—. Rimamurányi vasmű 60.—. Osztrák-Magyar államvasut 665.50. Közúti vasut 622.50. Villamos vasut 314.— korona árfolyammal.

A budapesti terménnytőzsde.

A terménnyüzletben a szezon szerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménnyüzletli értekezésközött hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánászi — korona, középszemű — korona, korona, nagyszemű — korona, Disznószir: budapesti 53.—54.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszerített vidéki — korona, városi 4 darabos 44.—45.— korona, 3 darabos 43.—49.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.75—19.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 24.50—25.— korona, 85 darabos — korona azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.75—17.— korona, 100 darabos 23.—23.25 korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlavóniai — korona, szerbiai 18.50—17.— korona azonnali való szállítással.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde ismét gyenge a hangulat, ellátás simán folyt 4 1/2—5 százalékkal mellett. Déli tőzsde gyengébb. Zárulat csendes.

Bécs, június 8. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2 aranyjárdék 116.25. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.60. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.80. Magyar leszámlító és pénzügytőzsdék 430.—. Rimamurányi vasút részvény 560.—. Magyar koronajárdék 91.10. 4 1/2-os Magyar földterem. kötvény 91.85. Magyar hitelbank részvény 714.—. Magyar nyervevény kölcsön sorsjegye 158.50. Kassa-odorbgi vasuti részvény 353.75. Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, június 8. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2 papírjárdék 98.—. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 116.15. 1560-évi sorsjegye 134.50. Osztrák hitelrészvény 397.—. Angol-osztrák bank 289.50. Bécsi bankgyűjtemény 508.—. Osztrák-Magyar bank 1764. Déli vasut 129.75. Dunagőzhajózási részvény 748.—. Dohányrészvény 296.50. Császári és királyi arany 11.37. Német bankváltók 118.40. 4 1/2-os ezüst járdék 97.85. Osztrák koronajárdék 97.10. 1884-évi sorsjegye 201.—. Osztrák hitelintézeti részvény 711.—. Unionbank 576.—. Osztrák Länderbank 435.50. Osztrák-Magyar államvasut 905.—. Elbavölgyi vasut 480.—. Alpesi bányarészvény 481.—. 20 frankos arany 19.28. Londoni váltóár 242.15. Bécsi Tramway 330.—. Az irányzat nyugodt.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, június 8. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde eleinte szabálytalan volt és a bányavértékek a tegnapi tőzsdéje jegyzésénél olcsóbban indultak, később azonban lassankint megszilárdult az irányzat, a spekuláció tárgyát képező kohó- és bányarészvények javulására részben helyi fedezések, részint véleményes vásárlások következtében. Bankok ártartók. Járdékok szintén. Vasutakban az üzlet csendes és az árfolyamok állandók. Később bányavértékek ismét emelkedtek. Belvidéki vasutak mind keresetkező magasabb árfolyamokon. Utóziartat ingadozó. Magánleszámlitási kamatláb 4 1/2%.

Berlin, június 8. (Zárlat.) 4 1/2-os papírjárdék —. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 97.80. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 91.—. Osztrák-Magyar államvasut 141.50. Kassa-odorbgi vasut —. Bécsi váltóár 85.85. Magyar vasuti bennhárzati kölcsön 109.75. Alpesi bányarészvény —. Discount-Commandit 192.75. Altalános Villamosáru Edison 266.10. Gelsenkircheni 196.90. Laurakohó 240.25. 4 1/2-os ezüstjárdék 96.90. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 97.—. Osztrák hitelrészvény 221.75. Déli vasut 28.40. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegye 218.15. 4 1/2-os új orosz kölcsön 98.10. Török dohányrészvény 154.—. Olasz járdék 94.80. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 154.50. Harpeni 208.60. Az irányzat szilárdabb.

Hamburg, június 8. (Zárlat.) 4 1/2-os ezüstjárdék 96.60. 1860. sorsjegye —. Déli vasut 28.40. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 97.80. Osztrák hitelrészvény 221.60. Osztrák-Magyar államvasut 141.85. Olasz járdék 94.50. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 97.20. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 8. (Zárlat.) 4 1/2-os papírjárdék —. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 97.95. Magyar koronajárdék 91.—. Osztrák-Magyar bank 125.—. Déli vasut 28.60. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.25. Bécsi bankgyűjtemény —. Villamos részvény —. 3 1/2-os magyar aranyköcsön 77.—. 4 1/2-os osztrák járdék 96.95. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 96.80. Osztrák hitelrészvény 221.90. Osztrák-Magyar államvasut 141.20. Eszaki vasut —. Bécsi váltóár 842.83. Párisi váltóár 812.25. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 238.50. Az irányzat nyugodt.

Páris, június 8. (Zárlat.) Osztrák-Magyar államvasut 709.—. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 97.45. Osztrák Länderbank —. 3 1/2-os francia járdék 101.27. Ottomanbank 567.—. 3 1/2-os francia járdék 101.97. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut —. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 98.60. Párisi bankrészvény 1143. Osztrák járdék 94.82. Francia törleszt. járdék —. Osztrák földhitelintézeti részvény 1272.—. Török dohányrészvény 377.—. Az irányzat szilárdabb.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Június 8. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára. I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) 94—96 fillérig. Közép páronkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban — krajcárig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 93—100—fillérig. Fialat könnyű (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 98—100 fillérig. Fialat könnyű páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 98—100 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) — krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) — krajcárig. (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. — Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (páronkint 260 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli sulyban) 96—98 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 94—96 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 92—94 fillérig.

Sertéseladások száma: 1900. június hó 6. napján volt készlet 43960 darab, 1900. június hó 7. napján felhajtott 318 darab, 1900. évi június 7. napján elszállított 694 darab, 1900. június hó 8. napjára maradt készletben 43584 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 8. —

Kínézesek. A kereskedelmiügyi miniszter az Államépítészeti hivatalok szemelvényét létszámába Grúdió Béla, Vaszváry Géza és Neugeboren Henrik okleveles mérnököket, Noszlopi Kálmán okleveles építész, továbbá Harasányi Frigyes és Váradi Jenő okleveles mérnököket segédmérnökökké; az igazságügyminiszter Wohlmann József felvinci járásbíróját teleknyvvizetést jelenlegi alkalmazása helyén a IX. ízetési osztály 3-ik fokozatába teleknyvvizetőségé; a nagyváradi ítélőbíráló elnöke a vezetése alatt álló ítélőbíráló kerületébe Moldoványi János gyulai lakos végzet joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká, Baranyi István nagyváradi lakos végzet joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká, Rozgy

Gusztáv nagyváradi lakos végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká, Kiss György nagyváradi lakos végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká, Fehér Ödön nagyváradi lakos végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká; a pozsonyi illetőben elnöke Szádeczky Sándor végzett joghallgatót ezen illetőben elnöke díjas joggyakornokká, Csmelovszky József végzett joghallgatót ezen illetőben elnöke díjas joggyakornokká, Ondrussek János végzett joghallgatót ezen illetőben elnöke díjas joggyakornokká; a kolozsvári főügyész Balhász János csendőrmester az igazolmányos altisztet a dévai királyi ügyészséghez irnokká kinevezte.

Megerősítések. Az igazságügyminiszter a borosjenői királyi járásbírósnál ideiglenes minőségben alkalmazott Rottáz Sándor aljegyzőt ebben az állásban végleg; a belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Szentgyörgyi Ernő, a belügyminiszteriumhoz ideiglenes minőségben kinevezett díjas fogalmazó gyakorlatot, ezen állásban megerősítette.

Nemagyarosítások. Knoblauch Sándor budapesti illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevét Kutira, Gutekunst János szabadkai lakos nevének Abonyira, Schwarcz Márton orsovai lakos saját és gyermekéi Inre, Erzsébet és István nevének Feketére, Müller István kolozsvári lakos nevének Mol-

nára, Biegler Árpád kolozsvári lakos Bíróra, Berger Abraham Berenyire, Puska Ödön Pásztorra, Mellár Ignác Majorosra, Hokfener István Horvátra, Keiler Miklós Halászra, Knapp Adám Kertészre, Fráncz Antal Ferenczire, Juleher István Juhászra, Rozet Antal Erdélyire, Csallner János Gusztáv Bárdra, Brandt Antal Bátorira, Izrael Bertalan Szilágyira, Bergl Pál Bíróra, Kiskuru Stigitz Izsak Szántóra, Csúpei Tivadar Csereire, Hochberger Lipót Hajósra kért átváltatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Pályázatok. Postamester Szent-Erzsébeten (Hevesm.) és Kis-Bajcsón (Győr-m.) június 29-ig.

Időjelzés.

— 4 m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, június 8.

A délnyugati maximum kissé beljebb nyomult a szárazföldre, míg a minimum Dél-Skandinávia fölé húzódtott. Európa keleti felén a csekély barometrikus különbségek dacára, — a légnyomás eloszlása nem egyöntűt.

Az európai időjárás Franciaország kivételével helyenkint erős. A hőmérséklet nyugot felől sünyedően van.

Hazánkban a tegnapi nap folyamán majdnem mindenfelé voltak helyi zivatrok jobbra kisebb (5 mm-en aluli) esőkkel kapcsolatban. Nagy záporosót Vajda-Hunyadról és Csáktornayról jelentenek. Az idő egyébként még meleg.

Küldés: Hűvösebb idő várható, helyenkint még zivatros esőkkel.

BUDAPEST. BUDAPEST.

Dr. Málnai Mihályné-Silbermann Anna
felsőbb leány tan- és nevelő-intézete

VI. Gyár-utca 3.

Az intézet 1900. augusztus hó 1-én a Teréz-kört 39. sz. l. emel. levő tágas helyiségekbe helyezte át. — Az intézet áll. nyilvánossággal joggal felruházott 4 elemi, 4 polgári és 4 továbbképző osztályból. Az intézet növendékei beltekők, egész vagy félnapra bejárók. Kivánatra bővebb felvilágosítást nyújt és prospektust küld az igazgatóság.

Dr. Málnai Mihály.

Különlegességek
Dr. Fischer Róbert,
a kémia doktora és kozmetikus,
kozmetikai kémikus
laboratoriumából
Bécs I. Habsburggasse 4. II. em.
Szőrvesztőszer
(Epilatoire.)

A szőrt az arcon, a kezeken, karokon stb. vegyi úton Epilatoire-ral irtjuk ki. Az eljárás egyszerű és fájdalomlan, a hatás lassu, de biztos. Az Epilatoire ugyanis hosszabb használatnál a hajgyökereket tökéletesen kilrtja és biztos megrátolja az újabb ki-növést.

- A különlegességek árai:**
- Szőrvesztőszer (Epilatoire) a szőr tökéletes kiirtására és az újabb növés megrátolására
 - 1 kis palack 5.- frt
 - 1 nagy palack 10.-
 - Arcszin-paszta a szőrt az arcon, a karokon stb. azonnal kilrtja, darabja 1.- frt
 - Szeplő-krém 1 tégely 2.-
 - Ozon, vízbe oldva, 1 palack (1/2 liter) 1.25
 - Szőkítő (Blondeur) 1 pal. (1/2 liter) 3.-
 - „Fo” hajfestőszer, 1 doboz székétől feketéig 1.20 frtól 3 frtig és 5.-
 - Arcpor-zomán nappali arcpor, 3 árnyalat, 1 doboz rouge-zsal 3.- frt
 - rouge nélkül 2.-
 - Vénuszvíz szép tiszta arcoból nyereséshez 1 palack 2.- frt
 - Szer orrvérzésesség ellen, doboz 2.-
 - Kozmetikus kopaporond a bőrszemszék elmulasztására 1.50 frt
- Ismerető füzetek az Ozonról és a többi különlegesség használatáról ingyen és bérmentve. — Bizonyítványok a szerek ártalmatlanságáról megtekinthetők, szintgy sok ezer hálalrat az egész világból. — Felvilágosítás az összes kozmetikus ügyekben ingyen. Rendel. órák délelőtti 9 órától esti 6 óráig.
- Raktár: Dr. Török József gyógyszerész és Koller Testvérekél Budapesten.

Titkos betegségek
gyógyításra e specialist legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján.
Dr. FABINYI J.
v. kórházi orvos, specialista
gyógyít legróvidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgyvesztőlyást, hólyagbajokat, bűnkáros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs borbajokat és az énfertőzésből tanadt idegbetegségeket.
Meglepő az eredmény férfui gyengeségnél (impotentia) ugy hatal, mint öregbe egyéneknél. Biztos siker folytan a honorárium utólag is írtethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerék.
Lakas: Budapest, Erzsébet-kört 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).
Külön várótermek.
Bejárati a lépcsőnél.
Rendelés délelőtti 9—3-ig, este 6—8-ig.

Bruchsteiner és Társa
cím táblagyár
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 45.
Udvari szállítói címerek minden kivitelben.
Cégtáblák fűvegből, fából, bádogból és amerikai bőrből jutányosan és díszesen készíttetnek.
Vidéki rendelések kívánatra feltevessel szállítatnak.
Mintarajzok díjtalanok.

Uj könyvek
egy harmad, egy fél, és egy negyed árban

Bródy: Dina előbb 1 korona 60 fillér.
most 1 10

V. Gaál Karolin Válás előtt és válás után előbb 2 korona most 60 fillér.

V. Gaál Karolin Egy perc következménye: előbb 2 kor. most 60 fillér.

Inokai Pál: Századéki asszonyok előbb 2 korona most 60 fillér.

Buday Sándorné A vörös marquise előbb 2 kor. most 60 fillér.

Barilli Giulio Dodero kapitány előbb 2 korona. most 60 fillér.

Braddon: A milliomas büntérsé előbb 2 korona most 60 fillér.

Ohnet: Az élet harcai előbb 2 kor. most 60 fillér.

Tolsztoi: Mi a művészet? előbb 3 kor. most 1 kor. 20 fillér.

Petőfi: A hóhér kétele előbb 2 korona. most 60 fillér.

Palotai: Koronásfők tragédiája előbb 2 K. most 60 fillér.

Kapható a Budapesti Napló kiadóhivatalában utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Titkos betegségek ellen
25 évi, részben katonai orvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőlegben ajánlható
DR. KAJDACSÝ,
v. cs. és k. ezredorvos.
Electrotherapiál rendel. intézete Budapest, Váci-kört 4. sz. I. em.
A legelőhanyagoltabb húgyvesztőlyásokat, legsúlyosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az énfertőzéstés utóhajtait
Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legelőhnyabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű
Electro-Massage vagy Psychrophor
által, magóideákat, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnk következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeké létrejött hágernebbajokat gyógyít a legelőhnyab gyógy-mód szerint alapsan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel. délelőtti 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat.
Külön várótermek.
Levelekre díjtalanul azonnali válaszoltatuk; esetleg gyógyszerékről is gondoskodva lesz.

LAKÁS ÉS NYÁR-UTCA 34. TELEFON 14-59. DITRICHSTAN MOR

ABLAK TISZTÍTÁS PADLO BEERESZTÉS FEREG IRTÁS

POR MENTESÍTESI VALLALAT
ELVÁLLAL VALÓDI AMERIKAI SZAGTALAN DUSTLESS POROLOVEL PADLOK PORMENTESÍTÉSÉT KEMÉNY PADLO MÉRKINT 24 HÓ PUHA 30 HÓ 1 L DUST LESS 1 KOR 20 HÓ 1 BEERESZTŐ 1 KOR 30 HÓ 1 SEP RÚ 2 KORONA SZALIT MINDENHOVÁ KÉPVISELOK ÉS ELARUSITOK KERESZTETNEK

PILULESI SIROU DE BLANCARD
Az orvostudományi Akademiától javallva
VÉRSEGENYSÉG SÁPKÓR
ADAG: 2—6 pillula naponta. ADAG: 1—3 kiskanál naponta.
FEHÉRFOLYÁS SKROFULOZIS
váltorhatlan vasporból
40, Rue Bonaparte, PARIS

Szellem, Erő, Anyag

Legszebb Legjobb Legelőcső b P A P I A N P A P I A N P A P I A N

GICHNER JANOS és TARSA
paplan, matrác és kárpitosaru gyárakoz, szőnyeg, függöny-egy- és asszisztált stb. nagy vái asszisztában.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-kört 20. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem törz. árakat kiserélünk, vagy a pénzt visszadjuk

1 szebeajltató vasgry	frt	1 acél szolony ágybőhét	frt
3 db kivethető matrácocál 10.-		1 tengervíri matrác	4.50
1 db rouge paplan	1.80	1 Afrigue matrác	5.50
1 db rouge paplan prima	2.50	1 lőszér matrác	12.-
1 db szeta eszchimir paplan 3.50		1 rajzagos ágybőhét	16.-
1 db atlasz eszchimir paplan 4.50		1 szőnyeg 3 m. hosszú 2 m. széles	2.50
1 db atlasz sojtem paplan 8.-		1 futó szőnyeg metrje 25 krtól 4 frtig	
1 db fodros Atlasz sojtem paplan	12.50	1 ablak tonis függőny	1.50
1 db jó vászon ágy lepedő 13.00		1 ablak longó	6.50
1 db jó paplan	2.-	1 esztorgályozott függőny	1.50
1 db Henel ágy pokróc	1.80	1 tarló	1.50
1 db granpu ágy pokróc	4.50	1 ablak eszke függőny	3.50
1 db jó löpökroc	1.70	1 bourel ágytartó	2.50
1 db szegott löpökroc	4.50	2 gyapju ágy- és 1 assztal-terítő	11.-
1 levarott szalmaszék	2.20		

ANTISEPTIKUS Hölgy-óvszer
Lég elismert és hatásában biztos, feleslegessé tesz mindennemű gyöngődeiten gummi és spongya cikkeket, 1 doboz (12 db) pontos használati utasításal 3 korona. — 3 kor. 50 fill. előleges beküldése mellett bérmentve. Gyors és dískréte széküldés. Kapható a fentálalónál: **László József** gyógyszerész, Maros-Ujár Erdély. Budapest: **Török József** gyógyszerész, Király-utca 12. és **Kerpel V.** gyógyszerész, Lipót-kört 28.

